

Bibelske tekster til „Tro og lære“

Fra Bibelen ved Det Danske Bibelselskab, 1992

59. Skabelsen

1. Mosebog, kap. 2, 4-25

Det var himlens og jordens skabelseshistorie.

Dengang Gud Herren skabte jord og himmel, var der endnu ingen buske på jorden, og ingen planter var spiret frem, for Gud Herren havde ikke ladet det regne på jorden, og der var ingen mennesker til at dyrke agerjorden, men en kilde brød frem af jorden og vandede hele agerjorden. Da formede Gud Herren mennesket af jord og blæste livsånd i hans næsebor, så mennesket blev et levende væsen.

Gud Herren plantede en have i Eden ude mod øst, og der satte han det menneske han havde formet. Gud Herren lod alle slags træer, der var dejlige at se på og gode at spise af, vokse frem af jorden, også livets træ midt i haven og træet til kundskab om godt og ondt. I Eden udsprang en flod, der vandede haven. Udenfor delte den sig og blev til fire strømme. Den første hedder Pishon¹³⁹; den snor sig gennem hele landet Havila¹⁴⁰, hvor der er guld. Guldet i det land er fint; der er også bedellium¹⁴¹ og shoham-sten¹⁴². Den anden flod hedder Gihon¹⁴³; den snor sig gennem hele landet Nubien¹⁴⁴. Den tredje flod hedder Tigris; den løber øst for Assur¹⁴⁵. Den fjerde flod er Eufrat.

Gud Herren tog mennesket og satte ham i Edens have, for at han skulle dyrke og vogte den. Men Gud Herren gav mennesket den befaling: „Du må spise af alle træerne i haven. Men træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise af, for den dag du spiser af det, skal du dø!“

Gud Herren sagde: „Det er ikke godt, at mennesket er alene. Jeg vil skabe en hjælper, der svarer til ham.“ Så formede Gud Herren alle de vilde dyr og alle himlens fugle af jord, og han førte dem til mennesket for at se, hvad han ville kalde dem, og det mennesket kaldte de levende væsener, blev deres navn. Sådan gav mennesket alt kvæget, himlens fugle og alle de vilde dyr navn, men han fandt ikke en hjælper, der svarede til ham.

Da lod Gud Herren en tung søvn falde over Adam,

og mens han sov, tog han et af hans ribben og lukkede til med kød. Af det ribben Gud Herren havde taget fra Adam, byggede han en kvinde og førte hende til Adam. Da sagde Adam:

„Nu er det ben af mine ben
og kød af mit kød.
Hun skal kaldes kvinde,
for af manden er hun taget.“

Derfor forlader en mand sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver ét kød.

Adam og hans kvinde var nøgne, men de skammede sig ikke.

139 Måske navnet på flod i det nordlige Arabien

140 Sandsynligvis „sandlandet“. Det antages, at der tale om en arabisk lokalitet

141 Vellugtende harpiksagtigt stof

142 Onyx – en halvædelsten

143 Muligvis Nilen.

144 Del af Nildalen med omgivende ørkenområder

145 Assyrien, dvs. landet mellem floderne Eufrat og Tigris' nordlige løb

60. Syndefaldet

1. Mosebog, kap. 3, 1-24

Slangen var det snedigste af alle de vilde dyr, Gud Herren havde skabt, og den spurgte kvinden: „Har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af træerne i haven?“

Kvinden svarede slangen: „Vi må gerne spise af frugten på træerne i haven, men frugten på det træ, der står midt i haven, har Gud sagt, at vi ikke må spise af og ikke røre ved, for ellers skal vi dø.“ Men slangen sagde til kvinden: „Vist skal I ikke dø! Men Gud ved, at den dag I spiser af den, bliver jeres øjne åbnet, så I bliver som Gud og kan kende godt og ondt.“ Kvinden så, at træet var godt at spise af og tiltrækkende at se på, og at det også var godt at få indsigt af, og hun tog af frugten og spiste. Hun gav den også til sin mand, der var hos hende, og han spiste. Da åbnedes deres øjne, og de opdagede, at de var nøgne. Derfor syede de figenblade sammen og bandt dem om livet.

Ved aftens tid hørte de Gud Herren gå rundt i haven.

Da gemte Adam og hans kvinde sig for Gud Herren mellem havens træer. Gud Herren kaldte på Adam: „Hvor er du?“ og han svarede: „Jeg hørte dig i haven og blev bange, fordi jeg er nøgen, og så gemte jeg mig.“ Han spurgte: „Hvem har fortalt dig, at du er nøgen? Har du spist af det træ, jeg forbød dig at spise af?“ Adam svarede: „Kvinden, du satte hos mig, gav mig af træet, og så spiste jeg.“ Gud Herren spurgte så kvinden: „Hvad er det, du har gjort?“ Hun svarede: „Slangen forledte mig til at spise.“

Da sagde Gud Herren til slangen: „Fordi du har gjort dette, skal du være forbandet blandt alt kvæg og blandt alle vilde dyr. På din bug skal du krybe, og støv skal du æde, alle dine dage. Jeg sætter fjendskab mellem dig og kvinden, mellem dit afkom og hendes: Hendes afkom skal knuse dit hoved, og du skal bide hendes afkom i hælen.“

Til kvinden sagde han: „Jeg vil gøre dit svangerskab plagsomt og pinefuldt, i smerte skal du føde børn. Du skal begære din mand, og han skal herske over dig.“

Til Adam sagde han: „Fordi du lyttede til din kvinde og spiste af det træ, jeg forbød dig at spise af, skal agerjorden være forbandet for din skyld; med møje skal du skaffe dig føden alle dine dage. Tjørn og tidsel skal jorden lade spire frem til dig, og du skal leve af markens planter. I dit ansigts sved skal du spise dit brød, indtil du vender tilbage til jorden, for af den er du taget. Ja, jord er du, og til jord skal du blive.“

Adam gav sin kvinde navnet Eva¹⁴⁶, for hun blev mor til alle mennesker. Gud Herren lavede skindtøj til Adam og hans kvinde og gav dem det på. Og Gud Herren sagde: „Nu er mennesket blevet som en af os og kan kende godt og ondt. Bare det nu ikke rækker hånden ud og også tager af livets træ og spiser og lever evigt!“ Så sendte Gud Herren dem ud af Edens have til at dyrke agerjorden, som de var taget af. Han jog mennesket ud, og øst for Edens have anbragte han keruberne¹⁴⁷ og det lynende flammesværd til at vogte vejen til livets træ.

146 På hebraisk er der et ordspil mellem Eva og alle mennesker.

147 Vingede væsner

61. Den gamle pagt

5. Mosebog, kap. 5,1-21

Moses kaldte hele Israel til sig og sagde til dem: Hør Israel, de love og retsregler, som jeg i dag kundgør for jer, lær dem, og følg dem omhyggeligt! Herren vor Gud

sluttede en pagt med os ved Horeb. Det var ikke med vore fædre, Herren sluttede denne pagt, men med alle os, som er i live og til stede her i dag. Herren talte til jer på bjerget, inde fra ilden, ansigt til ansigt. Dengang stod jeg mellem Herren og jer for at forkynde jer Herrens ord, for I var bange for ilden og gik ikke med op på bjerget. Han sagde:

„Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset.

Du må ikke have andre guder end mig.

Du må ikke lave dig noget gudebillede i form af noget som helst oppe i himlen eller nede på jorden eller i vandet under jorden. Du må ikke tilbede dem og dyrke dem, for jeg, Herren din Gud, er en lidenskabelig Gud. Jeg straffer fædres skyld på børn, børnebørn og olderbørn af dem, der hader mig; men dem, der elsker mig og holder mine befalinger, vil jeg vise godhed i tusind slægtled.

Du må ikke bruge Herren din Guds navn til løgn, for Herren vil aldrig lade den ustraffet, der bruger hans navn til løgn.

Giv agt på sabbatsdagen og hold den hellig, sådan som Herren din Gud har befaleet dig. I seks dage må du arbejde og gøre alt, hvad du skal; men den syvende dag er sabbat for Herren din Gud. Da må du ikke gøre noget som helst arbejde, hverken du selv eller din søn eller datter, din træl eller trælkvinde, din okse, dit æsel eller et hvilket som helst af dine dyr, og heller ikke den fremmede i dine byer; din træl og din trælkvinde skal hvile ud ligesom du selv. Husk, at du selv var træl i Egypten, og at Herren din Gud førte dig ud derfra med stærk hånd og løftet arm. Derfor har Herren din Gud befaleet dig at fejre sabbatsdagen.

Ær din far og din mor, sådan som Herren din Gud har befaleet dig, for at du må få et langt liv, og det må gå dig godt på den jord, Herren din Gud vil give dig.

Du må ikke begå drab.

Du må ikke bryde et ægteskab.

Du må ikke stjæle.

Du må ikke vidne falsk mod din næste.

Du må ikke begære din næstes hustru. Du må ikke eftertrægte din næstes hus eller mark, hans træl eller trælkvinde, hans okse eller æsel eller noget som helst af din næstes ejendom.“

62. Den nye pagt

Jeremias' Bog, kap. 31,31-34

Der skal komme dage, siger Herren, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus og med Judas hus, en pagt, der ikke er som den, jeg sluttede med deres fædre, den dag jeg tog dem ved hånden og førte dem ud af Egypten. De brød min pagt, skønt det var mig, der var deres herre, siger Herren. Men sådan er den pagt, jeg vil slutte med Israels hus, når de dage kommer, siger Herren: Jeg lægger min lov i deres indre og skriver den i deres hjerte. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk. Ingen skal længere belære sin landsmand og sin broder og sige: „Kend Herren!“. For alle kender mig, fra den mindste til den største, siger Herren. Jeg tilgiver deres skyld og husker ikke længere på deres synd.

63. Herrens tjener

Esajas' Bog, kap. 52,13-15

Se, min tjener får lykken med sig, han knejser, han op-
højes og løftes højt. Som mange gyste over ham – så
umenneskeligt ussel så han ud, så ussel var hans skik-
kelse blandt mennesker – sådan hensætter han mange
folk i forundring, over ham lukkes munden på konger;
for det, de ikke har fået fortalt, ser de, og det, de ikke
har hørt, indser de.

Esajas' Bog, kap. 53,1-12

Hvem troede på det, vi hørte? For hvem blev Herrens
arm åbenbaret?

Han skød op foran Herren som en spire, som et rod-
skud af den tørre jord. Hans skikkelse havde ingen skøn-
hed, vi så ham, men vi brød os ikke om synet. Foragtet
og opgivet af mennesker, en lidelsernes mand, kendt med
sygdom, én man skjuler ansigtet for, foragtet, vi regnede
ham ikke for noget.

Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore li-
delser, han bar; og vi regnede ham for en, der var ramt,
slået og plaget af Gud. Men han blev gennemboret for
vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev
straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi hel-
bredt. Vi flakkede alle om som får, vi vendte os hver sin
vej; men Herren lod al vor skyld ramme ham. Han blev
plaget og mishandlet, men han åbnede ikke sin mund;
som et lam, der føres til slagtning, som et får, der er

stumt, mens det klippes, åbnede han ikke sin mund. Fra
fængsel og dom blev han taget bort. Hvem tænkte på
hans slægt, da han blev revet bort fra de levendes land?
For mit folks synd blev han ramt. Man gav ham grav
blandt forbrydere og gravplads blandt de rige, skønt
han ikke havde øvet uret, der fandtes ikke svig i hans
mund.

Det var Herrens vilje at knuse ham med sygdom. Når
hans liv er bragt som skyldoffer, ser han afkom og får et
langt liv, og Herrens vilje lykkes ved ham. Efter sin li-
delse ser han lys, han mættes ved sin indsigt. Min tjener
bringer retfærdighed til de mange, og han bærer på de-
res synder. Derfor giver jeg ham del med de store, med
de mægtige deler han bytte, fordi han hengav sit liv til
døden og blev regnet blandt lovbydere. Men han bar
de manges synd og trådte i stedet for syndere.

64. „Undfanget ved Helligånden, født af jomfru Maria“

Matthæusevangeliet, kap. 1,18-25

Med Jesu Kristi fødsel gik det sådan til: Hans mor Maria
var forlovet med Josef, men før de havde været sammen,
viste det sig, at hun var blevet med barn ved Hellig-
ånden. Hendes mand Josef var retsindig og ønskede ikke
at bringe hende i vanry, men besluttede at skille sig fra
hende i al stilhed. Mens han tænkte på dette, se, da viste
Herrens engel sig for ham i en drøm og sagde: „Josef,
Davids søn, vær ikke bange for at tage Maria til dig som
din hustru; for det barn, hun venter, er undfanget ved
Helligånden. Hun skal føde en søn, og du skal give ham
navnet Jesus; for han skal frelse sit folk fra deres syn-
der.“

Alt dette skete, for at det skulle opfyldes, som Herren
har talt ved profeten¹⁴⁸, der siger: „Se, jomfruen skal bli-
ve med barn og føde en søn, og de skal give ham navnet
Immanuel“ – det betyder: Gud med os. Da Josef var våg-
net op af søvnen, gjorde han, som Herrens engel havde
befalet ham, og tog hende til sig som sin hustru. Men
han lå ikke med hende, før hun fødte sin søn. Og han
gav ham navnet Jesus.

¹⁴⁸ Esajas' Bog, kap. 7,14

65. Johannes døber Jesus

Johannesevangeliet, kap. 1,25-34

De var udsendt af farisæerne, og de spurgte ham:

„Hvorfor døber du så, når du hverken er Kristus eller Elias eller Profeten?“ Johannes svarede dem: „Jeg døber med vand; midt iblandt jer står en, som I ikke kender, han, som kommer efter mig, og hans skorem er jeg ikke værdig til at løse.“ Dette skete i Betania på den anden side af Jordan, hvor Johannes døbte.

Næste dag så han Jesus komme hen imod sig og sagde: „Se, dér er Guds lam, som bærer verdens synd. Det er om ham, jeg har sagt: Efter mig kommer der en mand, som er kommet forud for mig, for han var til før mig. Jeg kendte ham ikke, men for at han skal åbenbares for Israel, derfor er jeg kommet og døber med vand.“

Og Johannes vidnede: „Jeg så Ånden dale ned fra himlen som en due, og den blev over ham. Jeg kendte ham ikke, men han, som har sendt mig for at døbe med vand, han sagde til mig: Det er ham, du ser Ånden dale ned over og blive over, der døber med Helligånden. Jeg har set det, og jeg har aflagt det vidnesbyrd, at han er Guds søn.“

66. „Hvem siger I, at jeg er?“

Markusevangeliet, kap. 8,27-33

Jesus og hans disciple drog bort til landsbyerne ved Cæsarea Filippi; og på vejen spurgte han sine disciple: „Hvem siger folk, at jeg er?“ De svarede: „Johannes Døber, og andre siger Elias¹⁴⁹, og andre igen, at du er en af profeterne.“ Så spurgte han dem: „Men I, hvem siger I, at jeg er?“ Peter svarede: „Du er Kristus.“ Og han forbød dem at sige dette om ham til nogen. Så begyndte han at lære dem, at Menneskesønnen¹⁵⁰ skulle lide meget og forkastes af de ældste og ypperstepræsterne og de skriftkloge og slås ihjel og opstå tre dage efter. Og dette sagde han ligeud. Da tog Peter ham til side og begyndte at irettesætte ham. Men Jesus vendte sig om, så på sine disciple, irettesatte Peter og sagde: „Vig bag mig, Satan¹⁵¹! For du vil ikke, hvad Gud vil, men hvad mennesker vil.“

149 Ifølge jødisk tradition vil det indvarsle Messias' komme, når profeten Elias kommer igen.

150 Udtryk Jesus i evangelierne bruger om sig selv. Det findes også i andre bibelske skrifter, hvor det bruges om en himmelsk skikkelse eller i betydningen Kristus.

151 Hebraisk, egentlig = (Guds) modstander. Satan har oprindeligt hørt hjemme i den himmelske verden, men blev styrtet til jorden.

67. Jesu påskemåltid med disciplene

Markusevangeliet, kap. 14,12-25

Og den første dag under de usyrede brøds fest, da man slagtede påskelammet, spurgte hans disciple ham: „Hvor vil du have, at vi skal gå hen og forberede påskemåltidet til dig?“ Han sendte da to af sine disciple af sted og sagde til dem: „Gå ind i byen, så vil I møde en mand, som bærer på en vandkrukke. Følg efter ham, og dér, hvor han går ind, skal I sige til husets ejer: Mesteren siger: Hvor er der et rum til mig, hvor jeg kan spise påskemåltidet sammen med mine disciple? Så vil han vise jer et stort rum ovenpå, gjort klar med hynder, og dér skal I forberede det til os.“ Så gik disciplene og kom ind i byen og fandt det sådan, som Jesus havde sagt, og de forberedte påskemåltidet.

Da det blev aften, kom han og de tolv. Og mens de sad til bords og spiste, sagde Jesus: „Sandelig siger jeg jer: En af jer vil forråde mig, en der spiser sammen med mig.“ De blev bedrøvede og begyndte én efter én at spørge ham: „Det er vel ikke mig?“ Han sagde til dem: „Det er en af de tolv, en der dypper i samme fad som jeg. For Menneskesønnen går bort, som der står skrevet om ham; men ve det menneske, som Menneskesønnen forrådes af. Det var bedre for det menneske, om det aldrig var født.“

Mens de spiste, tog han et brød, velsignede og brød det, gav dem det og sagde: „Tag det; dette er mit legeme.“ Og han tog et bæger, takkede og gav dem det, og de drak alle af det. Og han sagde til dem: „Dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange. Sandelig siger jeg jer: Jeg skal aldrig mere drikke af vintræets frugt, før den dag jeg drikker den som ny vin i Guds rige.“

68. „Korsfæstet, død og begravet“

Markusevangeliet, kap. 15,1-47

Jesus for Pilatus¹⁵²

Straks om morgenen, da ypperstepræsterne havde taget deres beslutning sammen med de ældste og de skriftkloge og hele Rådet¹⁵³, lod de Jesus binde og førte ham hen og udleverede ham til Pilatus. Og Pilatus spurgte

ham: „Er du jødernes konge?“ Jesus svarede: „Du siger det selv.“ Ypperstepræsterne anklagede ham voldsomt, og Pilatus spurgte ham igen: „Siger du ikke noget? Hør, hvor de anklager dig!“ Men Jesus svarede ikke mere, så Pilatus undrede sig.

Under festen plejede han at løslade en fange efter folkets eget ønske. Der var en, som hed Barabbas, som sad fængslet sammen med de oprørere, der havde begået drab under oprøret. Folkeskaren gik nu op til Pilatus og begyndte at bede ham om at gøre, som han plejede. Han svarede dem: „Vil I have, at jeg skal løslade jer jødernes konge? Han var nemlig klar over, at det var af misundelse, ypperstepræsterne havde udleveret ham. Men ypperstepræsterne opildnede folkeskaren til hellere at få Barabbas løsladt. Så tog Pilatus igen ordet og spurgte dem: „Hvad vil I så have, at jeg skal gøre med ham, som I kalder jødernes konge?“ De råbte tilbage: „Korsfæst ham!“ Pilatus spurgte dem: „Hvad ondt har han da gjort?“ Men de råbte blot endnu højere: „Korsfæst ham!“ Pilatus ville gerne gøre folkeskaren tilpas og løslod dem Barabbas, men lod Jesus piske og udleverede ham til at blive korsfæstet.

Tornekroningen

Soldaterne førte nu Jesus ind i gården, det vil sige statholderens borg, og sammenkaldte hele vagtstyrken. Så gav de ham en purpurkappe på, og de flettede en krone af torne og satte den på ham. Og de gav sig til at hilse ham: „Hil dig, jødekonge!“ De slog ham i hovedet med en kæp og spyttede på ham og lagde sig på knæ og tilbad ham. Da de havde hånet ham, tog de purpurkappen af ham og gav ham hans egne klæder på. Så førte de ham ud for at korsfæste ham.

Korsfæstelsen

Og de tvang en mand, som kom forbi ude fra marken, til at bære hans kors. Det var Simon fra Kyrene, far til Alexander og Rufus.

De førte ham ud til stedet Golgata – det betyder Hovedskaldsted. De ville give ham vin krydret med myrra, men han tog det ikke. Så korsfæstede de ham og delte hans klæder ved at kaste lod om, hvem der skulle have hvad. Det var den tredje time, da de korsfæstede ham. Og indskriften med anklagen imod ham lød: „Jødernes konge“. Sammen med ham korsfæstede de også to røvere, den ene på hans højre, den anden på hans venstre side. Således gik det skriftord i opfyldelse, som siger: „Og han blev regnet blandt lovbyggere.“¹⁵⁴

De, der gik forbi, spottede ham og rystede på hovedet

og sagde: „Nå, du som bryder templet ned og rejser det igen på tre dage, frels dig selv og stig ned fra korset!“ Også ypperstepræsterne og de skriftkloge hånede ham på samme måde og sagde til hinanden: „Andre har han frelst, sig selv kan han ikke frelse. Kristus, Israels konge – lad ham nu stige ned fra korset, så vi kan se og tro!“ Også de, der var korsfæstet sammen med ham, hånede ham.

Jesu død

Og da den sjette time kom, faldt der mørke over hele jorden indtil den niende time. Og ved den niende time råbte Jesus med høj røst: „Eloi , Eloi! Lamá sabaktáni?“ – det betyder „Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?“ Nogle af dem, som stod der og hørte det, sagde: „Hør, han kalder på Elias.“ Så løb én hen og fyldte en svamp med eddike, satte den på en stang og gav ham noget at drikke, idet han sagde: „Lad os se, om Elias kommer og tager ham ned.“ Men Jesus udstødte et højt skrig og udåndede. Og forhænget i templet flængedes i to dele, fra øverst til nederst. Da officeren, som stod lige over for ham, så, at han udåndede sådan, sagde han: „Sandelig, den mand var Guds søn.“

Der var også nogle kvinder, der så til på afstand, blandt dem Maria Magdalene og Maria, mor til Jakob den Lille¹⁵⁵ og Joses, samt Salome¹⁵⁶; de havde fulgt ham og sørget for ham, da han var i Galilæa. Og der stod mange andre kvinder, som var draget op til Jerusalem sammen med ham.

Gravlæggelsen

Og da det nu var blevet aften, og det var forberedelsesdag, det vil sige dagen før sabbat, kom Josef fra Arimatæa, et fornemt rådsmedlem, som også ventede Guds rige. Han dristede sig til at gå ind til Pilatus og bad om at få Jesu legeme. Pilatus undrede sig over, at Jesus allerede var død, og tilkaldte officeren og spurgte ham, om Jesus havde været død længe. Da han havde fået det bekræftet af officeren, overlod han liget til Josef. Han købte et lagen og tog ham ned, svøbte ham i lagnet og lagde ham i en grav, som var hugget ud i klippen. Og han væltede en sten for indgangen til graven. Men Maria Magdalene og Maria, Joses' mor, så, hvor han blev lagt.

152 Pontius Pilatus var romersk landshovding på Jesu tid.

153 Det Store Råd, se note 159 til tekst 74

154 Esajas' Bog, kap. 53,12

155 En af disciplene

156 Ifølge traditionen søster til Maria, Jesu mor

69. „På tredje dag opstanden fra de døde“

Matthæusevangeliet, kap. 28,1-20

Efter sabbatten, da det gryede ad den første dag i ugen, kom Maria Magdalene og den anden Maria for at se til graven. Og se, der kom et kraftigt jordskælv. For Herrens engel steg ned fra himlen og trådte hen og væltede stenen fra og satte sig på den. Hans udseende var som lynild og hans klæder hvide som sne. De, der holdt vagt, skælvede af frygt for ham og blev som døde. Men engelen sagde til kvinderne: „Frygt ikke! Jeg ved, at I søger efter Jesus, den korsfæstede. Han er ikke her; han er opstået, som han har sagt. Kom og se stedet, hvor han lå. Og skynd jer hen og sig til hans disciple, at han er opstået fra de døde. Og se han går i forvejen for jer til Galilæa. Der skal I se ham. Nu har jeg sagt jer det.“

Og de skyndte sig bort fra graven med frygt og stor glæde og løb hen for at fortælle hans disciple det. Og se, Jesus kom dem i møde og hilste dem med et „God morgen!“ Og de gik hen og omfavnede hans fødder og tilbad ham. Da sagde Jesus til dem: „Frygt ikke! Men gå hen og sig til mine brødre, at de skal gå til Galilæa. Der skal de se mig.“

Mens de var på vej, kom nogle af vagterne ind til byen og fortalte ypperstepræsterne alt, hvad der var sket. De samledes med de ældste og besluttede at give soldaterne en større sum penge, og de sagde: „I skal sige: Hans disciple kom om natten og stjal ham, mens vi sov. Kommer det statholderen for øre, skal vi nok tage os af ham og holde jer udenfor.“ De tog imod pengene og gjorde, som de havde fået besked på. Og dette rygte er i omløb blandt jøderne den dag i dag.

Men de elleve disciple gik til Galilæa til det bjerg, hvor Jesus havde sat dem stævne. Og da de så ham, tilbad de ham, men nogle tvivlede. Og Jesus kom hen og talte til dem og sagde: „Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befaleet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.“

70. „Opfaret til himmels“

Apostlenes Gerninger, kap. 1,9-14

Da han havde sagt dette, blev han løftet op, mens de så på det, og en sky tog ham bort fra deres øjne. Som de

nu stirrede mod himlen, mens han fór bort, se, da stod der to mænd i hvide klæder hos dem. De sagde: „Hvorfor står I og ser op mod himlen, galilæere? Den Jesus, som er blevet taget fra jer op til himlen, skal komme igen på samme måde, som I har set ham fare op til himlen.“ Så vendte de tilbage til Jerusalem fra Oliebjerget, som ligger tæt ved Jerusalem, kun en sabbatsvej¹⁵⁷ derfra. Da de var kommet ind i byen, gik de op i salen ovenpå, hvor de plejede at opholde sig, Peter og Johannes og Jakob og Andreas, Filip og Thomas, Bartholomæus og Matthæus, Jakob, Alfæus' søn, og zølotten Simon og Judas, Jakobs søn. De holdt alle i enighed fast ved bønnerne, sammen med kvinderne og Jesu mor Maria og hans brødre.

157 Den strækning, man efter jødisk lov må gå på en sabbat, ca. 1000 m.

71. Helligåndens komme

Apostlenes Gerninger, kap. 2,1-13

Da pinsedagen kom, var de alle forsamlet. Og med ét kom der fra himlen en lyd som af et kraftigt vindstød, og den fyldte hele huset, hvor de sad. Og tunger som af ild viste sig for dem, fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem. Da blev de alle fyldt af Helligånden, og de begyndte at tale på andre tungemål, alt efter hvad Ånden indgav dem at sige.

I Jerusalem boede der fromme jøder fra alle folkeslag under himlen. Da nu denne lyd hørtes, stimlede folk sammen, og de blev forvirret, fordi hver enkelt hørte dem tale på sit eget modersmål. De var ude af sig selv af forundring og spurgte: „Hør, er de ikke galilæere, alle de, der taler? Hvordan kan vi så hver især høre det på vort eget modersmål? Vi parthere, medere og elamitter, vi der bor i Mesopotamien, Judæa og Kappadokien, Pontus og provinsen Asien, Frygien og Pamfyliden, Egypten og Kyrene i Libyen, vi tilflyttede romere, jøder og proselytter¹⁵⁸, kretere og arabere – vi hører dem tale om Guds storværker på vore egne tungemål.“ Alle var ude af sig selv, og i deres vildrede spurgte de hinanden: „Hvad skal det betyde?“ Men andre spottede og sagde: „De har drukket sig fulde i sød vin.“

158 En ikke-jøde, der fuldt ud havde tilsluttet sig jødedommen.

72. De sidste tider

Lukasevangeliet, kap. 21,20-28

Når I ser Jerusalem omringet af hære, da skal I vide, at dens ødelæggelse er nær. Da skal de, der er i Judæa, flygte ud i bjergene; de, der er inde i byen, skal forlade den, og de, der er ude på landet, skal ikke gå ind i byen. For det er straffens dage, da alt det, som står skrevet, skal gå i opfyldelse. Ve dem, der skal føde, og dem, der giver bryst i de dage. For der skal komme stor nød over landet og vrede over dette folk. De skal falde for skarpe sværd og blive ført bort til alle hedningefolk som fanger, og Jerusalem skal nedtrampes af hedninger, indtil hedningernes tider er til ende. Og der skal ske tegn i sol og måne og stjerner; og på jorden skal folkene gribes af angst, rådvilde over havets og brændingens brusen. Mennesker skal gå til af skræk og af frygt for det, der kommer over verden, for himlens kræfter skal rystes. Og da skal de se Menneskesønnen komme i en sky med magt og megen herlighed. Men når disse ting begynder at ske, så ret jer op og løft jeres hoved, for jeres forløsning nærmer sig.

Bibelske tekster til „Ethiske krav“

Fra Bibelen ved Det Danske Bibelselskab, 1992

73. Lignelsen om farisæeren og tolderen

Lukasevangeliet, kap. 18,9-14

Til nogle, som stolede på, at de selv var retfærdige, og som foragtede alle andre, fortalte Jesus denne lignelse: „To mænd gik op til templet for at bede. Den ene var en farisæer, den anden en tolder. Farisæeren stillede sig op og bad således for sig selv: Gud, jeg takker dig, fordi jeg ikke er som andre mennesker, røvere, uretfærdige, ægteskabsbrydere, eller som tolderen dér. Jeg faster to gange om ugen, og jeg giver tiende af hele min indtægt. Men tolderen stod afsides og ville ikke engang løfte sit blik mod himlen, men slog sig for brystet og sagde: Gud, vær mig syndet nådig! Jeg siger jer: Det var ham, der gik hjem som retfærdig, ikke den anden. For enhver, som op-højer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.“

74. Om overholdelse af loven

Matthæusevangeliet, kap. 5,17-48

Om loven

Tro ikke, at jeg er kommet for at nedbryde loven eller profeterne. Jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at opfylde. Sandelig siger jeg jer: Før himmel og jord forgår, skal ikke det mindste bogstav eller en eneste tøddel forgå af loven, før alt er sket. Den, der bryder blot ét af de mindste bud og lærer mennesker at gøre det samme, skal kaldes den mindste i Himmeriget. Men den, der holder det og lærer andre at gøre det, skal kaldes stor i Himmeriget. For jeg siger jer: Hvis jeres retfærdighed ikke langt overgår de skriftkloges og farisæernes, kommer I slet ikke ind i Himmeriget.

Om vrede

I har hørt, at der er sagt til de gamle: „Du må ikke begå drab“ og: „Den, der begår drab, skal kendes skyldig af domstolen.“ Men jeg siger jer: Enhver, som bliver vred på sin broder, skal kendes skyldig af Det store Råd¹⁵⁹; den, der siger: Raka¹⁶⁰ til sin broder, skal kendes skyldig af Det store Råd; den, der siger: Tåbe! skal dømmes til Helvedes ild. Når du derfor bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, så lad din gave blive ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder; så kan du komme og bringe din gave. Skynd dig at blive enig med din modpart, mens du er på vej sammen med ham, så din modpart ikke overgiver dig til dommeren og dommeren igen til fangevogteren, og du kastes i fængsel. Sandelig siger jeg dig: Du slipper ikke ud derfra, før du har betalt den sidste øre.

Om ægteskabsbrud

I har hørt, at der er sagt: „Du må ikke bryde et ægteskab.“ Men jeg siger jer: Enhver, som kaster et lystent blik på en andens hustru, har allerede begået ægteskabsbrud med hende i sit hjerte. Hvis dit højre øje bringer dig til fald, så riv det ud og kast det fra dig; for du er bedre tjent med, at et af dine lemmer går tabt, end med, at hele dit legeme kastes i Helvede. Og hvis din højre hånd bringer dig til fald, så hug den af og kast den fra dig; for du er bedre tjent med at miste et af dine lemmer, end at hele dit legeme kommer i Helvede.

Om skilsmisse

Der er sagt: „Den, der skiller sig fra sin hustru, skal give

hende et skilsmissebrev." Men jeg siger jer: Enhver, som skiller sig fra sin hustru af anden grund end utugt, forvolder, at der bliver begået ægteskabsbrud med hende, og den, der gifter sig med en fraskilt kvinde, begår ægteskabsbrud.

Om at sværge

I har også hørt, at der er sagt til de gamle: „Du må ikke sværge falsk“ og: „Du skal holde, hvad du har svoret Herren“. Men jeg siger jer: I må slet ikke sværge, hverken ved himlen, for den er Guds trone, eller ved jorden, for den er hans fodskammel, eller ved Jerusalem, for den er den store konges by. Du må heller ikke sværge ved dit hoved, for du kan ikke gøre et eneste hår hvidt eller sort. Men i jeres tale skal et ja være et ja og et nej være et nej. Hvad der er ud over det, er af det onde.

Om gengældelse

I har hørt, at der er sagt: „Øje for øje, og tand for tand.“ Men jeg siger jer, at I ikke må sætte jer til modværge mod den, der vil jer noget ondt. Men slår nogen dig på din højre kind, så vend også den anden til. Og vil nogen ved rettens hjælp tage din kjortel, så lad ham også få kappen. Og vil nogen tvinge dig til at følge ham én mil, så gå to mil med ham. Giv den, der beder dig; og vend ikke ryggen til den, der vil låne af dig.

Om fjendekærlighed

I har hørt, at der er sagt: „Du skal elske din næste og hade din fjende.“ Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige. Hvis I kun elsker dem, der elsker jer, hvad løn kan I så vente? Det gør tolderne også. Og hvis I kun hilser på jeres brødre, hvad særligt gør I så? Det gør hedningerne også. Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen!

159 Jødernes højeste myndighed i Jerusalem under romernes herredømme, som indskrænkede dets beføjelser. Rådet bestod af 71 medlemmer med ypperstepresten som leder.

160 Aramæisk skældsord med hånlig betydning

75. Om troens betydning for frelsen

Galaterbrevet, kap. 3,1-14

Uforstandige galatere¹⁶¹! Hvem har forhekset jer? Jesus Kristus er dog blevet aftegnet for øjnene af jer som den korsfæstede. Dette ene vil jeg have at vide af jer: Fik I Ånden ved at gøre lovgerninger eller ved at høre i tro? Er I så uforstandige? I begyndte dog i Ånden, vil I nu ende i kødelighed? Er alt det sket med jer til ingen nytte – hvis det da virkelig var til ingen nytte? Han, der giver jer Ånden og gør undergerninger iblandt jer – gør han det, fordi I gjorde lovgerninger, eller fordi I hørte i tro?

Det er som med Abraham: „Han troede Gud, og det blev regnet ham til retfærdighed.¹⁶²“ Så skal I vide, at det er dem, som har troen, der er Abrahams sønner. Og da Skriften forudså, at det er af tro, Gud erklærer folkeslagene retfærdige, fik Abraham på forhånd det evangelium forkyndt: „I dig skal alle folkeslagene velsignes.“ Derfor velsignes de, som har troen, sammen med den troende Abraham. For alle de, som har lovgerninger, er under forbandelse, for der står skrevet: „Forbandet være enhver, som ikke bliver ved alt det, som står skrevet i lovbogen, og følger det.“ Men at ingen bliver retfærdig for Gud ved loven, er klart; for „den retfærdige skal leve af tro“. Loven derimod siger ikke, at det er af tro, men den siger: „Den, der holder budene, skal leve ved dem.“ Kristus har løskøbt os fra lovens forbandelse ved selv at blive en forbandelse for vor skyld – der står jo skrevet: „Forbandet er enhver, der hænger på et træ“¹⁶³ – for at velsignelsen til Abraham kunne nå ud til hedningerne i Kristus Jesus, og vi ved troen kunne få Ånden, der var lovet os.

161 Galatien var et område i det centrale Lilleasien, dvs. det nuværende Tyrkiet, som Paulus besøgte på sine missionsrejser.

162 5. Mosebog, kap. 10,17

163 5. Mosebog, kap. 21,22-23

76. Evangeliets krav til mennesket

Fra Pave Johannes Paul II: „Over Håbets Tærskel“, Forlaget Scandinavia i samarbejde med Katolsk Forlag, 1995 s. 190–191

Karol Wojtyła (født 1920) blev valgt til pave i 1978. Han er polak og den første ikke-italienske pave siden det 16. århundrede.

De har bemærket, at nutidsmennesket finder det vanskeligt at vende tilbage til troen, fordi det er bange for de moralske krav, denne tro stiller det over for. Det er, i en vis forstand, sandheden. Evangeliet stiller krav! Vi ved, at Kristus aldrig tillod, at Hans disciple og de, der lyttede til Ham, skulle gøre sig nogen illusioner om dette. Tværtimod, Han undlod ikke at forberede dem på alle former for indre og ydre vanskeligheder, idet Han altid vidste, at de kunne gå hen og vende Ham ryggen. Derfor, når Han siger „Frygt ikke!“, gør Han det ikke for på nogen måde at minimalisere det, Han har krævet. Tværtimod bekræfter Han Evangeliets fulde sandhed og alle de krav, det stiller. Men samtidig åbenbarer Han, at disse krav aldrig går ud over menneskets formåen. Hvis mennesket godtager disse krav i tro, vil det også finde styrken til at møde kravene i kraft af Guds nåde. Verden er fuld af beviser på denne frelsende og forløsende kraft, som evangelierne forkynnder med endnu større klarhed, end de krav de stiller til et moralsk liv. Hvor er der mange mennesker i verden, hvis daglige liv er et vidnesbyrd om Evangeliets etik! Erfaringen viser, at et menneskeliv kun kan lykkes ved at følge deres eksempel.

At acceptere Evangeliets krav betyder at bekræfte sin egen menneskenatur og se skønheden i den, som Gud ønskede den, og samtidig, i lys af Guds magt, erkende vore svagheder: „Det, som er umuligt for mennesker, er muligt for Gud“ (Luk.18,27).

Disse to dimensioner kan ikke adskilles. På den ene side Guds moralske krav til mennesket; på den anden side kravene fra Hans frelsende kærlighed, hans nådegave, som Gud på en vis måde har bundet sig til. Hvad ligger der ellers i frelsen, der er fuldbyrdet i Kristus? Gud ønsker menneskets frelse: Han ønsker, at menneskeheden finder denne fuldbyrdelse, som han har bestemt den til. Og Kristus har ret til at sige, at hans åg er godt og hans byrde let (Matt.11,30).

Det er meget vigtigt at træde ind i håbet og ikke standse foran det, men at lade sig føre. Jeg tror, at det var det, den store polske forfatter Cyprian Norwid^{163a}

havde i tankerne, da han udlagde det kristne livs absolutte mening på denne måde: „Ikke med Frelserens kors bag dig, men med dit eget kors bag Frelseren.“

Der er al mulig grund til at kalde nyheden om korset for Det glade Budskab.

77. Messen

Af Torbjørn Olsen fra www.katolsk.no (den norske katolske kirkes officielle hjemmeside).

Teksten er oversat fra norsk af denne bogs forfattere.

Forfatteren (født 1953) er katolsk præst og fungerer som biskoppens vikar i Trondheim Stift.

Indledning

Nadveren er det allerhelligste og største sakramente. Den kaldes mere korrekt „det eukaristiske sakramente“. Nadver betyder „aftensmåltid“ og hænger sammen med tiden for indstiftelsen af sakramentet. Eukaristi betyder „taksigelse“ ... Kommunion er den betegnelse vi bruger for selve modtagelsen af nadveren, og ordet betyder „fællesskab“, „for vi har alle del i det ene brød“ (1.Kor. 10,17) ...

Måltidsfællesskab

... Intet er mere centralt for en katolik end at deltage i Messen, dvs. i en gudstjeneste, hvor nadveren fejres. Når vi kommer sammen for at holde Messe, kommer Gud os i møde gennem nadveren på en helt konkret måde.

Hovedelementerne i nadverfejringen er frembæringen af offergaverne (brød, vin og vand), den eukaristiske bøn og kommunionen, der indledes med Herrens bøn, fredshilsen og brødsbrydelse. Den eukaristiske bøn når sit højdepunkt, idet præsten løfter brødet og kalken og siger:

Da vor Herre Jesus Kristus frivilligt overgav sig til sin lidelse, tog han brødet, takkede, brød
Brødet, gav det til sine disciple og sagde:
Tag og spis alle heraf:
For dette er mit legeme
Som skal gives for jer.

Ligeså tog han efter måltidet kalken, takkede igen, gav den til sine disciple og sagde:
Tag og drik alle heraf:
For dette er mit blods kalk,

Den nye og evige pagts blod,
Som skal udgydes for jer
Og for de mange
Til syndernes forladelse.
Gør dette til minde om mig.

Forvandlingen markeres ved at hostien¹⁶⁴ og kalken løftes. Menigheden knæler. Der kan ringes med en messe-klokke, og Kristi legeme og blod kan incenseres¹⁶⁵ med røgelse.

Under kommunionen uddeles hostien med ordene:
„Kristi legeme“¹⁶⁶.

Offer og (for)soning

Længe før Jesu tid havde menneskene søgt konkret fællesskab med Gud ved at ofre. Ved ofringen blev offerdyret dræbt. Liv blev fulgt af død. I dødens uforståelige (men måske fascinerende) overgang søgte man Gud, han som står over liv og død. Intet er mere værd end livet. Ved at „give et liv til Gud“ ville man markere den dybeste kærlighed til ham: Mit liv tilhører dig, jeg vil være et med dig. Menneskenes synd mod Guds vilje havde bragt dem i konflikt med Gud. Ved at lide døden ville menneskene på den stærkeste af alle tænkelige måder sone deres synd og søge forsoning med Gud. For ikke at begå en ny synd ved at begå selvmord, ofrede man et dyrs, specielt et lams liv, i stedet for sit eget liv. Offerdyret fjernede synden.

Det er det, der ligger bag, når Johannes Døberen peger på Jesus og siger: „Se – dér er Guds lam, som bærer verdens synd“ (Joh.1,29). Jesus, Guds søn, går selv ind i offerdyrets rolle.

Hans død på korset var resultatet af en frygtelig forbrydelse. Men det var også en (frivillig) offerhandling – til frelse for hele verden. Én døde, for at alle andre skulle have mulighed for at leve. Vi siger, at Jesus udtrykte sin dybeste kærlighed til menneskene ved at ofre sig selv på Golgata. Ingen hændelser i hele verdenshistorien er vigtigere end denne og den efterfølgende opstandelse.

Hvad er så den dybeste mening med nadverfejringen? Jo, at afstanden – i tid og rum – mellem korset, hvor Jesus døde, og alteret, hvor nadveren fejres, ophæves. Det sker hver gang vi holder Messe. Det er et under!

Fællesskabet os imellem og mellem os og Gud, som er det centrale i nadveren, knytter os hver gang til Jesu død på korset. På en måde genoplever vi hans største kærlighedsgerning, når vi deltager i Messen. Derfor kaldes nadveren et offer, og vi kan tale om „messeofferet“. Messen er derfor et offermåltid.

Det får flere konsekvenser. På Golgata ofrede Jesus sig selv, dvs. sit legeme og blod. Det samme gør han i nadveren ved at brødet og vinen blandet med vand „forvandles“ til Jesu legeme og blod. For den troende indebærer det visheden om et meget nært møde med Gud i nadveren.

Gennem sin præstevielser har præsten fået til opgave at repræsentere den ofrende, Kristus, han som kaldes den største ypperstepræst. Derfor er det altid en præst, der leder nadverfejringen, og han bærer messeklæder som tegn på, at han repræsenterer Kristus og ikke sig selv.

Deltagelse

Selvom Kristus har ofret sig selv til Gud for os, bortfalder vor offertjeneste ikke af den grund. Forsat bør vi ofre vor tid og vore kræfter, vore penge og vort liv, vore bønner og vor lovprisning til Gud. Vi bør „fremhæve“ det sammen med Kristi offer, ja vi bør selv stille os sammen med ham og tage del i hans ofring af sig selv til Gud. Det gør vi ved at deltage i Messen, og derfor er ofring i Messen lagt til nadverfejringens indledning.

Før og efter Messen og under den stilhed, som er i Messen, har vi de fineste tidspunkter for at bede vore bønner til Gud og give vor tak til ham.

For katolikker er det ikke bare en „pligt“, men primært en selvfølge at deltage i Messen alle søn- og helligdage. Selvom „pligten“ til at tage imod kommunionen begrænser sig til en gang om året (efter at man i syvårsalderen har modtaget førstekommunionen), er det en god tommelfingerregel at gøre det en gang om ugen. Vor ærbødighed for den nærværende Kristus markerer vi ikke kun ved knæfald for sakramentet, men også ved at faste den sidste time før kommunionen. Den, der ikke kan komme til Messe på grund af langvarig sygdom, må bede om at få kommunionen bragt hjem. Ingen skal tage imod kommunionen mere end to gange om dagen. ...

163a Cyprian Nowid (1821-1883) polsk digter, romanforfatter, dramatiker og tegner.

164 Det indviede nadverbrød

165 Incensere er at afbrænde røgelse i røgelseskar, en handling, der ærer sakramentet.

166 Det er i dag almindeligt, at menigheden modtager både det indviede brød og den indviede vin.

78. Rosenkransbønnen

A.

Fra www.katolik.dk. Af biskop Egon Kapellari, Østrig. Oversat af søster Bernarda fra benediktinerordenen

Bønnen har fået sit navn fra en skik, der opstod i middelalderen, hvor man flettede kroner af roser eller perler til Maria-statuerne som synlige tegn på de bønner, man forinden havde bedt.

En bønnesnor med 59 „perler“ af træ, glas eller andet måske kostbart materiale samt et kors, det er rosenkransen. Denne krans af perler er for mange katolikker et helt uundværligt instrument som et helligt tegn på bønne, når man tager den i hånden og lader den glide mellem fingrene. Sådanne bønnesnore til at ledsage lange bønner finder vi også hos ikke-kristne trossamfund, for eksempel i islam, hvor snoren skal hjælpe med til at nævne Allahs navn netop 99 gange¹⁶⁷.

Millioner af katolikker beder dagligt rosenkransen, om ikke den hele så dog en del af den. Rosenkransbønnen består af 15 dele – „led“ – hvor hvert led består af 1 „Fadervor“ og 10 „Hil dig Maria“¹⁶⁸, mens man betragter – mediterer over 15 „mysterier“ om Guds forløsende virke i Jesus Kristus. Som regel beder man kun en tredjedel, det passer med antallet af perler på kransen; altså 5 gange 1 Fadervor og 10 Hil dig Maria, og måske nævner man også navnet på mysteriet. Man har tre forskellige „Rosenkranse“¹⁶⁹, nemlig de fem „glædens mysterier“, fem „smertens mysterier“ og fem „herlighedens mysterier“.¹⁷⁰ Man overvejer dermed den vej, som Maria er gået sammen med Jesus. ...

Ofte vil man indlede mysterierne med at bede den apostolske trosbekendelse og tre Hil dig Maria med en bøn om, at de tre guddommelige dyder må forøges i os: tro, håb og kærlighed.

For mange katolikker er rosenkransbønnen fremmed. Unge mennesker synes ofte, at den er lang og monoton. Men mange store personligheder i Kirken har elsket netop denne bøn. I den større bue, som rosenkransen udsprender fra det ene mysterium til det næste, har den bedende altid plads til, sammen med sine egne glæder og sorger, at indeslutte andres glæder og sorger i sin bøn.

Når rosenkransens perler glider gennem fingrene, vil fred tage bolig i hjertet og sprede sig til andre. Den freder lyser op i en lille del af verden og forvandler den. ...

„Bed uden ophør“, sagde apostlen Paulus til de krist-

ne i Thessalonika (1. Thessalonikerbrev, kap. 5,17). I kirken tidligste munkevæsen i ørkenen opstod, inspireret af denne tekst af Paulus, en tradition med vedvarende bøn, der fulgte åndedrættets og hjerteslagets rytme, og som ikke blev afbrudt, fordi man beskæftigede sig med manuelt arbejde.

Denne vedvarende bøn var ikke en monoton gentagelse af ord og ikke et magisk forsøg på at modtage guddommelig kraft, men snarere en længsel efter at blive indviet i mysteriet omkring foreningen med Gud.

Den, der bad på den måde, blev som en kilde af fred og åndelig glæde. Den vestlige kirkes rosenkransbøn, som blev opfundet af en karteusermunk¹⁷¹, har samme udgangspunkt som den østlige kirkes Jesusbøn.¹⁷² Dens vej fører over Maria til Jesus.

167 Der tænkes på Allahs „99 smukke navne“, dvs. de navne han gives i Koranen.

168 Kirkens vigtigste bøn til Maria, på latin „Ave Maria“. Den består af tre dele: 1. Englen Gabriels hilsen til Maria ved bebudelsen: „Hil dig, Maria, fuld af nåde, Herren er med dig.“ (Lukasevangeliet kap. 1,28). – 2. Elisabets hilsen, da Maria besøger hende: „Velsignet er du blandt kvinder og velsignet er dit livs frugt.“ (Lukasevangeliet kap. 1,42). Dens tredje del er kirkens tilføjelse fra middelalderen: „Hellige Maria, Guds Moder, bed for os syndere, nu og i vor dødtime. Amen.“

169 Dvs. tre forskellige varianter af bønne

170 Glædens mysterier er: 1. undfanget ved Helligånden 2. båret ved besøget hos Elisabeth 3. født i Bethlehem 4. frembåret i Templet 5. genfundet i Templet. Smertens mysterier er: 1. svedte blod 2. blev pisket 3. blev tornekrønet 4. bar korset 5. blev korsfæstet. Herlighedens mysterier er: 1. opstod fra de døde 2. for til Himmels 3. nedsendte Helligånden 4. optog Maria i Himmelen 5. kronede Maria i Himlen.

171 Orden, stiftet 1084 i Frankrig. Munkene lever et asketisk liv i bøn som eneboere.

172 Bønnen, som er meget udbredt som meditativ bøn, kendes helt tilbage til det 5. årh.

B.

Fra www.katolsk.dk

En katolik, Stine Riegels, fortæller, hvorfor hun beder Rosenkransen:

Jeg beder Rosenkransen bl.a. fordi:

- når jeg ikke selv formår at samle tanker, eller at formulere min bøn, så er Rosenkransen min „rygrad“.
- når jeg beder den, overvejer jeg femten af de mest betydningsfulde hændelser i Jesu liv og opstandelse.
- når jeg beder Rosenkransen, tager jeg Maria i hånd-

den. Jeg opfatter hende som det menneske, der i al sin menneskelighed er kommet nærmest Gud, og som sådan er hun en støtte og et moderligt forbillede for mig.

– igennem Rosenkransen er jeg forbundet med kristne over hele jorden, nulevende og de, der er gået forud for mig.

– fordi jeg gennem Rosenkransen har et fælles „sprog“, også med de mennesker, danskere eller udlændinge, som jeg ellers ikke kan tale dybere med.

– jeg beder Rosenkransen, når jeg ikke kan sove, fordi jeg spekulerer for meget. Jeg sover altid inden jeg er nået den igennem.

– For mig er Rosenkransen en „arbejdsbøn“. Jeg beder den sjældent, når jeg er på retræte¹⁷³, når jeg holder stilhed eller ved tilbedelse af Sakramentet. Derimod beder jeg den ofte på cykel, på arbejde, i S-tog etc.

173 Betyder „tilbagestrækning“. En kortere eller længere periode, hvor man trækker sig tilbage fra sine sædvanlige gøremål for at gøre status over sit personlige liv, meditere eller bede i den hensigt at reformere sit liv eller måske forberede et vigtigt skridt (fx ægteskab eller klosterkald). Kan foregå individuelt eller i fællesskab med andre.

79. Bøn til Maria

Uddrag fra pave Johannes Paul II's rundskrivelse „*Evangelium Vitae*“, 25. marts 1995, Ansgarstiftelsens Forlag, 1998 s. 66
Om Johannes Paul II, se indledning til tekst 76.

Abortspørgsmålet er konfliktstof inden for den katolske kirke. Paverne efter 2. Vatikankoncil har fastholdt kirkens fordømmelse af abort som mord.

Maria,
den nye verdens strålende morgengry,
de levendes Mor,
til dig betror vi livets sag:
Se ned, du, vor Mor, på de utallige
spædbørn, der ikke får lov til at blive født,
på de fattige, hvis liv er gjort så vanskeligt,
på mænd og kvinder,
der er ofre for brutal vold,
på de gamle og de syge, der er blevet dræbt
af ligegyldighed eller på grund af misforstået
barmhjertighed.
Giv, at alle, der tror på din søn,
sandfærdigt og kærligt
må forkynde livets evangelium

til vore samtidige.

Opnå for dem nåden

til at tage imod det evangelium

som en altid ny gave,

og glæden til at fejre det med taknemmelighed
hele deres liv

og modet til resolut at vidne om det,

for sammen med alle mennesker af god vilje

at bygge sandhedens og kærlighedens civilisation

til pris og ære for Gud,

der skaber og elsker livet.

80. Katolske nonner

Fra „De kvindelige ordenssamfund i Danmark“ udgivet af Katolsk Søsterforbund ved Søster Hildegard Madsen fra benediktinerordenen, Ansgarstiftelsens Forlag 2001 s.63–64 og 73–74 i uddrag

A.

„Jesu Små Søstre“

Ordenen „Jesu Små Søstre“ er grundlagt af Lille Søster Magdeleine¹⁷⁴ i 1939 i Nordafrika. Fra 1946 blev den udbredt over hele verden og kom i 1953 til Danmark, hvor søstre lever i ordensfællesskaber under beskedne forhold, bl.a. på Vesterbro i København.

Ordenens apostolat (dvs. missionsopgave) er: „At være kontemplativ midt i verden“.

Ligesom Jesus i Nazareth levede beskedent i en ukendt landsby, og i dagligdagens gøremål til stadighed søgte samvær med Gud, sin far, således ønsker vi at leve et enkelt liv i Guds nærvær blandt de mennesker, der nemt bliver overset i vort samfund. Vi ønsker, at vor glæde over at tilhøre Gud skal være et vidnesbyrd om en Gud, der er nær. En Gud, som elsker os betingelsesløst.

Hverdagslivet i vore fællesskaber og blandt mennesker på vores arbejdspladser er konkrete måder at efterleve dette ønske på: I København arbejder en søster som kantinemedhjælper, i Ry arbejder én som rengøringsassistent på en skole, og på Grønland i Nuuk er én ansat som sygehjælper på hospitalet. Og i alle andre daglige livshændelser i det nære samfund deler vi glæder og sorger med vore medmennesker.

Lille Søster Magdeleine sammenfattede målet for vore fællesskaber i ét ord: enhed. At vi skulle engagere os hele vort liv i en søgen efter medmenneskelig forståelse på tværs af alle grænser: religioner, racer, sociale skel, aldre og vore forskellige særpræg.

Vi repræsenterer i det enkelte fællesskab et internationalt sammensat kommunitet¹⁷⁵. Guds nærvær hos menneskene er centrum for hele vort liv. Vi søger dette nærvær gennem *bøn og stilhed, tilbedelse og forbøn*. Jesus kom for at „tjene og give sit liv for mange“ (Mark. 10,45). Dette er for os en udfordring til, at også vi giver os selv. Igennem *Eukaristien* – nadveren – er Jesus det brød, der styrker os på vejen, *Gudsnærværet*. Han følger med os.

174 Født i Frankrig (1898-1989) og opvokset i Tunesien. Aflagde sine første ordensløfter i 1939, hvormed „Jesu Små Søstre“ stiftedes.

175 Et fællesskab

B.

„Karmeliterinderne“

Karmeliterordenen, hvis officielle navn er „Den salige Jomfru Maria af Bjerget Karmels Orden“, blev grundlagt i begyndelsen af 1200-tallet i Israel (på Karmels bjerg), og i 1452 etableredes den kvindelige gren af ordenen: Karmeliterinderne. Munkene kom til Danmark i 1418, men forsvandt som en følge af reformationen. Først i 1999 blev Karmeliterordenen igen repræsenteret i Danmark gennem oprettelsen af et nonnekloster „Skt. Josefs Karmel“ i Hillerød i Nordsjælland.

Ordenens apostolat (dvs. missionsopgave) er: „Helt at hengive sig til Gud i bøn for og med alle mennesker; at være hjertet, der banker i Kirkens legeme.“

På bjerget Karmel i det hellige Land levede vore forfædre som i en blomstrende have med udsigt over Middelhavet, som i horisonten forsvinder ind i himlens uendelighed. Der har de kontempleret Gud og anet noget om hans herlighed. I stilheden og den uophørlige beredthed til at gå ud af sig selv, glemme sig selv og fornægte alle egoismens påtrængende krav, åbnes mennesket for Helligånden. Han, der kender os bedre, end vi selv gør; Han, der ved alt, hvad vi har gennemlevet, og som frem for alt ser den herlighed, Gud har bestemt for enhver af os; Han er også den, der allerbedst kan lede os på bønnens vej.

Vor hverdag er indrettet til at skulle skabe den mest gunstige ramme om dette personlige møde mellem Gud og sjælen. Både når vi samles til de fælles gøremål; tidebøn, måltider og rekreation, og når vi arbejder hver for sig i cellens ensomhed, er det Gud som står i centrum. I alt, hvad vi foretager os, kan vi møde Ham. Den monotone dagsrytme, uden de store ændringer eller indflydelse udefra, lader sjælen falde til ro og finde ind til sin kerne. Det tager sin tid at vokse helt ind i dette kald, ja,

egentlig er det en livslang proces, for Gud bliver ved med at være en overraskelses Gud. Men for at tillempe det lidt for den, der kaster sig ud i eventyret med Ham og søger om optagelse i klosteret, foregår „indslusningen“ i klosterlivet i flere etaper.¹⁷⁶

...

Karmelitterne har altid næret stor andagt til Jomfru Maria, og allerede de første munke på Karmel havde indviet deres kapel til hende. Maria er vort store forbillede i jomfruelighed, kontemplation, lydighed og i at lytte til Gud. Vi ærer hende ikke ved store ord og mange bønner, men snarere ved at lade hendes duft gennemtrænge vort liv; hendes duft er som luften, vi indånder, idet hun tager os ved hånd og viser os, hvordan hun har levet sit liv med Gud. Elisabeth af Treenigheden¹⁷⁷ siger, at „en karmeliternonnes liv er som en adventstid og ligner Marias liv i den tid, hvor hun bar Jesus skjult i sig, i venten på at måtte give Ham til verden“.

176 En introduktionsperiode på seks mdr. og et noviciat (en prøvetid) på to år, så følger de første løfter, gældende for tre år, og herefter de evige løfter.

177 Fransk mystiker (1880-1906)

Tekster til ortodoks kristendom

81. Mennesket: Skabt som Guds ikon

Fra Timothy Ware: „The Orthodox Church“, Penguin 1993. Oversat fra engelsk af denne bogs forfattere.

Forfatteren (født 1934), der i mange år var professor i Oxford, blev præsteviet 1966 og biskop i Den Ortodokse Kirke i Storbritannien i 1982. Han hedder nu biskop Kallistos af Diocleia.

„Du har skabt os til dig selv, og vore hjerter er hvileløse, indtil de finder hvile i dig“ (Augustin¹⁷⁸, „Bekendelser“, kap. 1,1).

Mennesket blev skabt til fællesskab med Gud: Det er udgangspunktet i den kristne lære om mennesket. Men skønt det blev skabt til fællesskab med Gud, fornægter mennesket dette fællesskab: Det er den anden kendsgerning, som al kristen lære om mennesket taler om.

Mennesket blev skabt til fællesskab med Gud. Udtrykt i kirkens sprog: Gud skabte Adam i sit billede, så han lignede Ham og anbragte ham i Paradiset.

... Overalt fornægter mennesket dette fællesskab: I kirkens sprog hedder det, at Adam faldt, og hans fald – „arvesynden“ – har påvirket hele menneskeheden.

Menneskets skabelse

„Gud sagde: Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os!“ (1. Mosebog, kap. 1,26). Gud taler i flertal: „Lad os skabe mennesker“. De græske kirkefædre understregede altid, at menneskets skabelse skyldtes alle tre personer i Treenigheden, og derfor skal man altid forestille sig Guds billede og ligheden med Ham som et treenigt billede og en treenig lighed.

Billede og lighed

Ifølge de fleste græske kirkefædre betyder begreberne „billede“ og „lighed“ ikke nøjagtigt det samme. Johannes af Damaskus¹⁷⁹ skrev: „Udtrykket i sit billede henviser til fornuft og frihed, mens udtrykket *så de ligner* os henviser til muligheden for at komme til at ligne Gud gennem høj moral.“

„Billedet“ – eller for at bruge det græske udtryk – ikonen af Gud henviser til menneskets frie vilje, forstand, moralske ansvarlighed, kort sagt alt, hvad der adskiller ham fra dyrene og gør ham til en person.

Men „billede“ betyder mere end det. Det betyder, at vi er af Guds „slægt“, (Apostlenes Gerninger, 17,28), det vil sige, at der mellem os og Ham er et berøringspunkt, et grundlæggende slægtskab. Afgrunden mellem skabning og Skaber er ikke uoverstigelig, for da vi er i Guds billede, kan vi kende Gud og få fællesskab med Ham. Og hvis et menneske bruger sine evne til fællesskab med Gud rigtigt, så vil han blive „ligesom“ Gud, han vil få en guddommelig lighed; med Johannes af Damaskus' ord vil han „blive som Gud gennem dyden“. ...

„Billede“ angiver de evner, som ethvert menneske fik tildelt af Gud fra begyndelsen af sin eksistens; „lighed“ er ikke noget mennesket har fra begyndelsen, men et mål det må stræbe mod, noget, det kun kan opnå gradvist. Ligegyldigt hvor syndigt et menneske er, kan det aldrig miste „billedet“; men „ligheden“ er afhængig af vore moralske valg, af vores „dyd“, og den bliver derfor ødelagt af synd.

Ved skabelsen var mennesket derfor fuldkomment, ikke så meget i faktisk betydning, men potentielt.

Udstyret fra begyndelsen med „billedet“ er mennesket kaldet til at opnå „ligheden“ gennem sine egne bestræbelser (selvfølgelig bistået af Guds nåde). Adam begyndte i en tilstand af uskyld og enfoldighed. „Han var et barn med en ufuldkommen forståelse“, skrev Irenæus¹⁸⁰, „det var nødvendigt, at han skulle vokse og derefter nå sin fuldkommenhed“. Gud satte Adam på den rette vej, men Adam havde foran sig en lang vej at gå for at nå sit endelige mål.

Dette billede af Adam før faldet er noget anderledes end det, Skt. Augustin fremførte, og som siden har været generelt accepteret i Vesten. Ifølge Augustin besad mennesket i Paradiset al viden og visdom, dvs. det havde fra begyndelsen en virkeliggjort – og altså ikke potentiel – fuldkommenhed.

...

Ortodoks religiøsitet lægger den allerstørste vægt på Guds billede i mennesket. Mennesket er en „levende teologi“, og fordi det er Guds ikon, kan det finde Gud ved at se ind i sit eget hjerte, ved at „vende tilbage til sig selv“: „Gudsriget er inden i jer“ (Lukasevangeliet, kap. 17,21). ...

Fordi han er en ikon af Gud, er ethvert medlem af menneskeheden, selv den mest syndige, uendeligt værdifuld for Gud. „Når du ser din broder“, sagde Klemens af Alexandria (død 215), „ser du Gud.“ Denne respekt for ethvert menneske kommer tydeligt til udtryk i ortodoks fromhed, når præsten afbrænder røgelse, ikke kun foran ikonerne, men også foran menighedens medlemmer og hilser Gudsbilledet i hver eneste person. „Guds bedste ikon er mennesket.“¹⁸¹

178 Kirkefader (dvs. teolog og forfatter) (354-430), som især har præget den vesterlandske, latinske kristendom.

179 Græsk kirkefader (ca. 675-749)

180 Græsk kirkefader (dvs. oldkirkelig teolog og forfatter) (ca. 120-200)

181 P. Evdokimov, *L'Orthodoxie*, s. 218

82. Ikonen i det ortodokse fromhedsliv

Fra www.kristenmystik.dk

En ortodoks kristen, Ole Andreas Dahl, fortæller om den betydning, ikoner har for ham.

Det er ikke så længe siden jeg flyttede, jeg er ikke kommet i orden og mange ting har endnu ikke fundet sin rette plads. Men noget af det første jeg gjorde, var at hænge mine ikoner op. Med dem på plads følte jeg, at nu var dette mit hjem. Foran ikonhjørnet er der ro midt i kaos, både blandt flyttekasser, i mit sind, i den larmende kaotiske omverden. Der foran mig hænger Kristus-ikonet, Gudsmoder, min navnehelgen, Treenighedsikonet og de andre, som har fulgt mig i så lang tid. De skaber et lille rum af hellighed omkring sig og der begynder min dag.

I min gamle bønnebog står der på første side: „Før

du begynder dagen, stil dig med ærbødighed foran den Almægtige Gud. Gør korsets tegn og sig: I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Amen – Efter påkaldelsen af Den Hellige Treenighed, stå stille en stund og lad dine tanker og følelser frigøres fra alle jordiske bekymringer. Bed så de følgende bønner med hele dit hjerte og uden hast". Stilheden og nærværet fylder en, og bønnebogens ord, bedt af hundredtusinder, ja millioner kristne før mig giver mig samhørighed og følelsen af fællesskab, og de trykte ord bliver mine egne. Jeg må tilstå, at det er ikke hver dag jeg tager mig tid til at bede hele rækken af bønner. Men Fader Vor, Trosbekendelsen, bønner til Gudsmoder, lovprisning til Helligånden – den tid i ro foran ikonerne giver mig et holdepunkt i den dag, der lige er begyndt. På mit arbejde, i mit lille bitte kontor har jeg også et ikonhjørne. Kristus Pantokrator¹⁸², Gudsmoder af Vladimir, min navnehelgen. I løbet af en arbejdsdag kan det være mange gange man har behov for blot et par minutters fred og stilhed, og da har jeg det privilegium, at jeg kan finde ro foran mit lille ikonhjørne. Jesus-bønnen¹⁸³ kan man jo altid ha' med sig. Den er så kort, og rummer dog så meget: „Herre Jesus Kristus, Guds Søn, forbarm Dig over mig synder“. Igen – Igen.

For en udenforstående er en ikon blot et billede, malet med en speciel teknik på en træplade. Men for en ortodoks kristen er en ikon først og fremmest et sakralt billede som peger på den åndelige virkelighed udenfor den materielle verden vi nu lever i. Ikonen vil fortælle om hellige mænd og kvinder som lever i evigheden, formidle en kontakt mellem beskueren og den afbildede. På denne måde vil ikonen løfte den bedende op til et højere niveau i spørgsmål om tanker og følelser. „Et vindue til himmelen“ siger man ofte om en ikon. Biskop Kallistos Ware¹⁸⁴ siger i en af sine bøger, at en „ikon er et mødested mellem os levende og de døde der er gået før os“. Et vindue til himmelen, en afspejling af det evige liv. Sådan skaber ikonen et helligt rum omkring sig og bliver en vigtig central plads i vort bøn- og gudstjenesteliv. Er du gæst i et ortodokst hjem og inviteret til at spise, vil du opdage, at når bordbønnen bedes, vender alle sig mod ikonen, og man står op når man beder. Den fattige skal spise og blive mæt; dem, der søger Herren vil lovsynge Ham; deres hjerter vil leve til evig tid. Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd. Herre forbarm Dig. Herre forbarm Dig. Herre forbarm Dig. Kristus vor Gud, velsign Dine tjeneres mad og drikke, thi Du er hellig, nu og altid og i evigheds evighed. Amen.

Hvor ofte sker det ikke i ens liv, at bønne synes tør, man mangler ord, eller ordene ligefrem „tørre“ ind. Da finder jeg ofte hjælp foran mit ikonhjørne. Mit blik fanges af Gudsmoderikonen. En dyb kærlighed omslutter mig. Kristus i sin Moders favn. Udenfor tid og rum og dog så nærværende. Mit hjerte fyldes af ordløs bøn. Der er dage med glæde og med modgang. Man svigter – og svigtes. Medierne fylder en med verdens ondskab og ulykker. Regn – Sol – Orkan – Stilhed. Bekymring og uro. Fred. Hvad har jeg nået i dag? Natten der nærmer sig. Dagen afsluttes foran ikonhjørnet. Jeg tænder den lille lampe, der med sin stille flamme kaster sit lys op på de kendte billeder. Trods trætheden skal der være tid til tak og lovprisning. Bøn om tilgivelse. Forbønner. Venner eller bekendte der trænger til min forbøn. Akkurat nu står måske én af mine venner langt væk, i et fremmed land, foran sine ikoner og beder for mig.

Treenighedsikonen trækker mit blik til sig. Jeg føler Guds nærvær, Hans uendelige kærlighed, på trods af al min synd og utilstrækkelighed. De tre ynglinge der besøger Abraham og Sara. De sidder ved bordet, der er dækket af en hvid dug. Kærligheden og hengivenheden mellem de tre personer på ikonen er så fint udtrykt. Midt på bordet står kalken. „Den nye pagts blod – Drik alle deraf“. Igen fællesskab – Tilgivelse.

Fader, mit håb, Søn, min tilflugt, Hellige Ånd, min beskytter, Hellige Treenighed, Ære være Dig!

182 Verdensherskeren

183 Bønnen, der er meget udbredt som meditativ bøn, kendes helt tilbage til det 5. årh.

184 Se indledning til tekst 81

83. Den ortodokse nadvergudstjeneste

Fra Nikolai V. Gogol: „Om den guddommelige liturgi“, Skt. Aleksander Nevskys Ortodokse Kirke i København 1991 s. 62–63

Gogol, 1809–1852, var russisk forfatter. I bogens forord står bl.a.: „Gogol skrev teksten i 1845, men den er lige så aktuel i dag som dengang. Gudstjenesten er den samme (og har været det siden det sidste store kirkemøde for over 1250 år siden), og forholdet mellem mennesket og den treenige Gud er heller ikke ændret.“ Den guddommelige liturgi er en betegnelse for gudstjenesten i Den Ortodokse Kirke. I gudstjenesten, hvor hele skabelsesværket og frelseshistorien sammenfattes, er nadveren højdepunktet. Den Ortodokse Kirkes syn på nadveren ligner Den Katolske Kirkes: Det indviende brød og vin betragtes som reelt forvandlet til Jesu legeme og blod.

Den guddommelige liturgis indvirkning på sjælen er meget stor. Den fejres synligt for enhver, og dog sker det i det skjulte. Hvis blot menigheden i from hengivenhed følger de forskellige handlinger og efterkommer diakonens¹⁸⁵ opfordringer i andagt og med iver, så vil hjerterne blive rensede, Kristi bud vil blive opfyldt, Hans åg blive blidt og Hans byrde let.

Når den troende forlader gudshuset, hvor han har deltaget i det guddommelige måltid, vil han i alle mennesker se sine brødre. Når han tænker på sin daglige gerning på arbejde, i hjemmet eller andetsteds, så vil han i sin sjæl finde Gudsmenneskets høje forbillede i omgangen med andre mennesker, og han vil bevare det i sit hjerte. Uvilkårligt vil han blive mere venlig og forstående over for sine underordnede. Står han i en andens tjeneste, vil han adlyde sin foresatte villigt og kærligt, som var det Gud Herren selv. Møder han en, der beder om hjælp, vil han mere end nogensinde før føle sig forpligtet til at hjælpe. Er han selv fattig, vil han med inderlig taknemmelighed tage imod det, der skænkes ham. Hans hjerte vil være opfyldt af taknemmelighed, og af hele sin sjæls kraft vil han bede for sin velgører.

Enhver, der med oprigtighed har fulgt den guddommelige liturgi, vil forlade kirken med et blidt og kærligt sind over for sine medmennesker og være omgængelig i al sin færd. Derfor er det nødvendigt for enhver, der ønsker at nå videre i sin åndelige udvikling og forbedre sig selv, at deltage i den guddommelige liturgi så ofte som muligt og opmærksomt følge dens gang. Umærkeligt opbygger og genskaber den mennesket.

Når samfundet ikke allerede er styrtet sammen; når menneskene ikke lever i et bittert og uforsonligt had mod hverandre, så må årsagen hertil søges i den guddommelige liturgi, som har formanet menneskene til helig himmelkærlighed over for næsten. Enhver, der vil styrkes i kærlighed, må så ofte som muligt deltage i dette kærlighedsmåltid og gøre det i ærefrygt, tro og kærlighed.

Men føler han sig uværdig til at tage Guds navn, som indeholder al kærlighed, i sin mund, da må han i det mindste som tilskuer deltage andægtigt i de andres altergang. Efterhånden vil han selv uden at mærke det skaffe sig fuldkommenhedens gave.

Vældig og storslået er den guddommelige liturgis magt over mennesket, hvis mennesket deltager i liturgien på en sådan måde, at det genspejler sig i hans daglige liv.

Alle modtager her den samme belæring. Den virker på samme måde på alle leddene i den kæde, der stræk-

ker sig fra landets hersker til den usleste tigger. Til alle siger den det samme, men ikke med de samme ord. Den viser dem alle kærlighedens magt, der holder samfundet sammen, den magt, der er den skjulte drivfjeder i alt det, der bevæger sig harmonisk. Den er livets næring. ...

185 Diakoni betyder „tjeneste“. I den ortodokse kirke er diakon et kirkeligt embede, og diakonens funktion er at bistå præsten ved gudstjeneste og nadverhandling.

84. Munkene på det hellige bjerg Athos

Fra Kristeligt Dagblad den 14. august 1999 af chefredaktør Erik Bjerager (i uddrag)

Athos er en selvstændig munkerepublik beliggende i det nordøstlige Grækenland på en af halvøen Khalkidikies tre forgreninger, hvor det hellige Athosbjerg rejser sig på halvøens sydspids. Det første kloster blev bygget i 963, og i det 13. århundrede var antallet af klostre omkring 300. Munkesamfundet talte i perioder mere end 20.000 munke. I dag lever der på halvøen ca. 2.000 munke fordelt på 20 klostre (hovedparten græsk-ortodokse) samt et (ukendt) antal eneboere, der opholder sig i klippehuler på det hellige bjerg. Hertil kommer mange civile arbejdere. Ingen kvinder har adgang til Athos, ej heller dyr af hunkøn, men mange mandlige pilgrimme modtages året rundt som gæster.

Som han står dér midt på bjergstien, ligner han er urmenneske: Skægget er vildtvoksende, og på hans hud sidder sorte kager af skidt. De få negle, der ikke er knækkede, ligner lange kløer. Om halsen hænger et slidt sølvkors. Med fiskesnøre har han syet trøjen lidt kortere og fået en lomme ud af det. Håret har ikke været klippet i de 40 år, hvor han har levet i total askese. Manden er munken Stephanos, 80 år gammel. Han er kristen eneboer på den isolerede græske, ortodokse munkehalvø Athos og måske en af de sidste i kirkehistorien, for hvem det har været muligt at trække sig helt væk fra verdens forstyrrelser for at hellige sig et eneboerliv i askese og stadig bøn. ... Hvor mange der lever som eremitter på Aghion Oros, det hellige bjerg, ved ingen. Nogle får i al diskretion bragt mad ud til deres huler, mens andre selv opsøger klostrene for at samle forråd. De kommer, siger intet og forsvinder, som om de synker i jorden, fortæller en munk på et af klostrene. Eneboerne lever i bøn og askese i håbet om, at de ligesom alle andre munke på øen må blive opfyldt af den indre fred og stilhed, hesychi, som Gud skænker, men som naturens tysthed kan hjælpe til at lægge på sindet.

...

Athos er nervecentrum for kristendommen i den ortodokse kirke. Klostrene, hvor de fleste munke bor, huser et stort antal af den ortodokse kirkes smukkeste ikoner og kunstsatte ... De rige biblioteker rummer endeløse hylder med gamle manuskripter og bøger, og munkestaten har i sin lange historie udklækket mange af den ortodokse kirkes ledere og tænkere. Nogle har kaldt Athos for ortodoksiens hjerte. En ung græsk pilgrimsgæst, der ofte besøger munkehalvøen siger, at man kan mærke, at munkene bruger en stor del af deres tid på bøn. Himlen over Athos er speciel. Gud er til stede her, forklarer han. ... Men I vesterlændinge har problemer med at forstå ortodoks tænkning, siger munken Jeremias, mens han sidder en stille aftenstund på en bænk uden for Iveronklosteret, efter at han har afsluttet aftenliturgien i klosterkirken. Her har røgelsen og den byzantinske vekselsang fyldt kirkerummet, mens munkene og de ortodokse pilgrimme har kysset ikonerne. Korstegn er blevet slået et utal af gange, og evangelietekster og Davidssalmer læst messende højt efterfulgt af det gentagne „Kyrie Eleison“, Herre forbarm dig, grundbønnen i ortodoks gudstjeneste. Klosterets relikvier (benstumper og kranier fra helgener) og en sølvindfattet, angiveligt ægte stump af Kristi kors er derefter blevet vist frem, og de ortodokse mænd har kysset dem. I Vesten er religion blevet fanget af intellektualismen, fortsætter munken Jeremias. I den ortodokse kirke er det ikke sådan. Mystikken er en del af troen.

...

Det selvstyrende samfund er friholdt for turisme og kvinder. Kun jomfru Maria, som i den ortodokse kirke kaldes Guds Moder, er velkommen på øen. Legenden vil, at hun engang strandede her, og at en ikon med hendes motiv siden talte og sagde, at Athos kun skulle tilhøre hende. Derfor kaldes halvøen også for „Jomfru Marias have“. Den byzantinske kejser Konstantin gjorde legenden til lov i det 11. århundrede, da han i bekymring over, om omvandrende hyrder og deres kvindfolk skulle forstyrre og friste munkene, nedskrev det dekret, der forbyder „alle kvinder, alt hunkøn, eunukker og glatkindede“ adgang til Athos. Med katte og høns som eneste undtagelse har mennesker såvel som dyr af hunkøn derfor været forment adgang i snart 1000 år. I dag accepteres det dog, at de besøgende mænd kan være glatbarberede, selvom alle munke bærer fuldskæg.

...

Men trods munkenes bortvendthed fra verden, har det moderne liv nået dem. En munkekappe glider pludselig

til side og åbenbarer en blå Nokia-mobiltelefon i bæltet. Hos en anden munk stikker mobiltelefonen op af lommen. Behovet for mad til de mange besøgende bidrager til forandringerne. Selvom klostrene fortsat oplyses af olielamper og vokslys, skal der strøm til køleskabe og frydere. ... Teknologi er Guds gave til mennesket. Alt afhænger af, om vi gør os til slave af den, forklarer ... den græsk-amerikanske munk, broder Damianos. Han forlod USA og et liv som praktiserende læge i 1985 kun 28 år gammel for at blive munk på Athos. ... Mobiltelefoner er vigtige for munke i øde områder, og computere har munkene brug for til at skrive, mener han. Men fjernsyn er forbudt på øen. Ingen holder avis, og kun enkelte selvstændigt levende munke har radio.

Dybest set har intet forandret sig, fortæller en anden munk, der kom til Athos fra Australien som 25-årig i 1981. Måske kun dette, at flere pilgrimsgæster med dybe religiøse spørgsmål kommer hertil. Vi mærker den voksende optagethed af religion, siger han.

Tekster til protestantisk kristendom

85. Mennesket frelses gennem tro

Fra Jan Lindhardt: „Katekismus i kristendom“, Rosinante Forlag 2000 s. 92-99 i uddrag

Jan Lindhardt (født 1938) er biskop over Roskilde Stift.

Overskriften rummer to nøgleord i vor lutherske kristendom. Paulus taler i sine breve både til romerne og til galaterne (der boede i det nuværende Tyrkiet) om frelsen gennem retfærdiggørelse af tro. „Kristus kom for at vi kunne blive gjort retfærdige af tro“ (Gal. 3,24). Luther gjorde 1500 år senere dette til et hovedbegreb i sin forkyndelse, hvad det nok kan fortjene. Og det har det været lige siden da.

Lad os se lidt på de to begreber, som vi jo kender fra vor hverdag. „Han ville retfærdiggøre sig over for hende,“ kan vi f.eks. sige. De beskyldninger hun havde rettet mod ham, var uretfærdige, mente han. Og derfor ville han afvise dem ved at argumentere for at han ikke havde opført sig sådan som hun troede, og herved kunne han gøre sig retfærdig eller retfærdiggøre sig over for hende (hvis hun da ellers ville tage hans ord for gode varer), og måske også over for andre. Man kan også blive retfærdiggjort ved en domstol. Det sker når det man

var anklaget for, bliver modbevist, eller man bliver frikendt i retten. Sådan bruger vi vel ordet i daglig tale. Vi kan også bruge ordet i passiv dvs. uden menneskers aktive medvirken. „Hans handlinger blev retfærdiggjort, når man ser på sagens senere forløb“, kan man f.eks. sige om en politiker eller en anden beslutningstager.

Paulus bruger også ordet i passiv: Vi blev retfærdiggjorte. Men nu er det ikke fordi begivenhederne har givet os ret, men fordi Gud siger: „Ham står jeg inde for“ eller „Jeg dækker ham ind“ og derved gør hans handlemåde retfærdig. ...

Men nu lyder udtrykket jo „retfærdiggørelse af tro“. Hvad ligger der i denne tilføjelse? Mindst to ting. Det første og det vigtigste er at retfærdiggørelsen ikke sker ved menneskets egen indsats, dvs. ved dets handlinger eller gerninger, for som nævnt er det Vorherre der overtager ansvaret. Men der skal åbenbart også „tro“ til, ellers sker det ikke. Er der så alligevel stillet en betingelse, nemlig at man skal have noget der kaldes „tro“? ...

Tro er ... en følelse. Vi kan med Luther oversætte den til tillid, tiltro, taknemmelighed, tryghed og måske kærlighed. ... Men her er det så vigtigt at gøre sig en ting klart. Ifølge ældre tiders opfattelse er tro og de andre følelser ikke noget vi selv skaber. ... I daglig tale ... siger vi at en person kan være „troværdig“ eller „elskværdig“, og antyder hermed at der er gode grunde hos personen selv og ikke blot i vort følelsesliv til at tro eller elske vedkommende. På denne måde bliver troen ikke noget jeg skaber eller præsterer, men det er noget den anden „vækker“ i mig, som vi siger.¹⁸⁶ I forhold til det at tro er jeg blot som et spejl der indfanger og gengiver det jeg møder. På samme måde som mit øje spejler det jeg ser.

Det er denne forståelse vi skal have fat i for at begribe tilføjelsen „af tro“. Vi tror fordi Gud er troværdig, det er Paulus' enkle forudsætning. Og når Gud fortæller os at Han tager gælden på sig, og at det ikke er noget vi selv skal klare, ja, så tror vi på ham. ... Men jeg er hverken skyld i eller har fortjeneste ved en sådan tro, for det er netop den anden, Gud, der vækker eller skaber troen i mig.

186 Ordet „vække“ er måske endda misvisende, fordi det giver indtryk af at følelserne er der i forvejen (i sovende tilstand!). Bedre var det måske at sige at de „indgives“, „indgydes“ eller „skabes“ i modtageren. (Jan Lindhardts note)

86. Dåbens betydning

Uddrag af Martin Luther: *Sermon*¹⁸⁷ om dåben (1519). Her fra Svend Lørfeldt: „Lutherbogen“, Lohses Forlag 1967 s. 102-103

I forordet til sermonen angiver Luther årsagen til udgivelsen af skriften: „... fordi der findes så mange nedtrykte og ængstede samvittigheder, som ingen forståelse har for de hellige og nådefulde sakramenter, ej heller ved besked om at bruge dem, men ulykkeligvis snarere formaster sig til at finde beroligelse ved deres egne gode gerninger ...“.

Dåben er et ydre tegn eller kendemærke, der helliger os til forskel fra alle udøbte mennesker, så vi derved erkendes som et Kristi folk, han, der er vor fyrste, under hvis banner, nemlig det hellige kors, vi altid strider mod synden. Derfor er der i det hellige sakramente tre ting, vi må give agt på: tegnet, betydningen og troen.

Tegnet består deri, at man i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn fører mennesket ud i vandet; men man lader ham ikke blive der, men drager ham atter op ...

Betydningen er det salige, at synden dør, og vi opstår ved Guds nåde, så det gamle menneske, som er undfanget og født i synd, drukner, og et nyt menneske fremgår og opstår, født i nåde.

... Betydningen virkeliggøres ikke fuldt ud i dette liv, ikke før mennesket legemligt dør og forvandles til støv. Dåbens sakramente eller tegn er, som vi ser det for vore øjne, hurtigt udført. Men betydningen, den åndelige dåb, syndens drukning, varer ved, så længe vi lever, og fuldbyrdes ikke før i døden ...

Måske vil du sige: Hvad gavner dåben mig da, når den ikke udsletter og bortskaffer synden helt og holdent?

Her kommer vi til den rette forståelse og erkendelse af dåbens sakramente: dåbens højværdige sakramente gavner dig derved, at Gud ved den forbinder sig med dig og bliver ét med dig i en nådig og trøsterig pagt ...

Her må nu det tredje stykke i sakramentet behandles, nemlig troen – det vil sige, at man tror alt dette fast, at sakramentet ikke alene betyder døden og opstandelsen på den yderste dag ... men også ganske sikkert påbegynder og virker det og forbinder os med Gud, så vi indtil døden vil døde synden og stride mod den, og han på sin side holde os til det gode og handle nådigt med os ...

Nu forstår du, hvorledes et menneske i dåben bliver uskyldig, ren, uden synd og dog vedbliver at være op-

fyldt af megen ond tilbøjelighed ... Og derfor vil Gud heller ikke tilregne ham den urenhed, der bliver tilbage, så at mennesket altså er rent mere i kraft af, hvad Gud i sin nåde tilregner det, end i kraft af, hvad det selv er.

187 Prædiken

87. Nadverens betydning

Fra Jan Lindhardt: „Katekismus i kristendom“, Rosinante Forlag 2000 s. 114–116

Om forfatteren: se tekst 85

Skærtorsdag, den sidste dag hvor Jesus var på fri fod, holdt Han måltid sammen med sine disciple, den sidste nadver. Dette sakramente udtrykker meget kontant måltidsfællesskabet mellem hyrden og hans får, Jesus og Hans menighed. Han siger her om brødet som Han brækker i stykker og giver disciplene: „Dette er mit legeme, som gives for jer; gør dette til ihukommelse af mig. Ligeså tog Han også bægeret efter måltidet og sagde: Dette bæger er den nye pagt ved mit blod; gør dette, hver gang I drikker det, til ihukommelse af mig“. Og Paulus føjer til: „For hver gang I spiser dette brød og drikker bægeret, forkynnder I Herrens død, indtil Han kommer“ (1.Kor.11,23ff).

Gennem nadveren slutter Jesus en pagt¹⁸⁸ mellem mennesker og Gud, og denne pagt bekræftes for os hver gang vi „går til alters“, som vi siger på dansk om at deltage i nadveren. Helt op til vor tid drejer nadverens historie sig i høj grad om ordet „er“. Hvad vil det sige at brødet og vinen „er“ Jesus' legeme og blod? Det ligner jo stadig en slags fødevarer. I den katolske kirke er nadveren bygget ind i et kompliceret handlingsforløb hvor præsten bærer brød og vin frem som et offer til Kristus. Han svarer igen ved at forvandle elementerne til sit legeme og blod. Meningen er at fremkalde det hellige, særligt „hostien“ (det forvandlede brød) som giver kirkerummet hellighed, fordi den bliver stående helt til næste gudstjeneste.

Modsat mener mange protestantiske kirkesamfund at nadverelementerne (brød og vin) er og bliver almindelige madvarer, men ved at indgå i nadverritualet kommer de til at stå som illustration på Jesus' død og minder os dermed om Ham og Hans betydning.

Luther ender med at finde et midterstandpunkt mellem katolikker og andre protestanter, herunder de re-

formerte. Han afviser den katolske tanke om at præsten sætter det hele i gang med sin offerfrembæring. Han finder det dybt betænkeligt at præstens indsats skulle symbolisere at menneskets egen indsats havde nogen betydning. Over for andre protestanter „til venstre“ for ham selv fastholder han det man med et fint ord kalder „realpræsensen“: Brød og vin er virkelig legeme og blod. Og det gør han, fordi han nødig vil risikere at det er noget man skal tænke sig til. Den menneskelige forstand er skrøbelig, og derfor kan den nemt glemme, hvis den ikke har noget ydre at holde sig til. Man kan sammenligne med et testamente. Det kan siges mundtligt, men det er faktisk kun retsgyldigt hvis det foreligger på et stykke papir, altså i en ydre form. Noget lignende gælder i nadveren, hvor ordene ikke blot bør siges og huskes, men „skrives“ på brødet og vinen. Har ordene ikke „krop“, er de alt for flygtige.

188 Pagt hedder på latin „testamente“. Det er derfor man taler om Det Ny Testamente, dvs. den nye pagt. Derefter er denne betegnelse gledet over på den bog hvori pagten beskrives. Når man nu har en „ny“ pagt, må historien om Gud og Hans folk der fortæller om tiden før, betegnes som „Det Gamle Testamente“ (i stedet for tidligere „Loven og Profeterne“). (Jan Lindhardts note)

88. Hvordan opfyldes kærlighedsbudet?

Fra Niels Henrik Arendt og Agnete Brink: „En lille bog om kristendommen“, Forlaget Anis 1996 s. 43–44 i uddrag

Niels Henrik Arendt (født 1950) er biskop i Haderslev Stift. Agnete Brink (født 1955) er cand.theol. og lærer ved Præsternes Efteruddannelse.

Mange mennesker efterlyser i dag mere konkret etisk vejledning fra kirkens side ...

Men kristendommen er ikke en lov-religion. Derfor har den ikke entydige regler for konkrete situationer. Sådanne enkelt-regler kunne måske nok gøre vores afgørelser nemmere i visse tilfælde. Men samtidig ville de måske gå fejl af det enestående og særlige ved hver enkelt afgørelses-situation. Og de ville kunne tjene som undskyldning for at nøjes med at følge reglen, selvom der måske var behov for at gøre andet og mere. Vi slipper ikke for selv at foretage omsætningen fra det mere generelle bud til den helt konkrete situation. Det ansvar kan ingen lette os for.

I en protestantisk kirke er dette ansvar for det enkelte

menneske noget helt grundlæggende. Derfor kan jeg kun svare på, hvad jeg helt konkret skal gøre i mit eget liv – hvilket selvfølgelig ikke udelukker, at jeg kan mene, at andre burde drage de samme konsekvenser. Men hvis de ikke gør det, er jeg nødt til at overlade til dem selv at varetage deres ansvar. ...

Budene¹⁸⁹ er enkle, men de er også generelle. Derfor skal de ... fortolkes ind i den konkrete situation. Det nye Testamente rækker en afgørende fortolknings-nøgle i det dobbelte kærlighedsbud: *Du skal elske Herren din Gud – og din næste som dig selv*. Hvor De ti Bud isoleres fra dette bud og så at sige får lov at gå på egen hånd, risikerer de at komme til at virke stik imod deres hensigt. Lige så lidt som næstekærligheden kan udøves i modstrid med budene, lige så lidt kan budene stå alene.

Men ved at blive sammenknyttet med kærlighedsbuddet får budene jo samtidig en så omfattende fortolkning, at vi må spørge os selv, om vi så overhovedet kan opfylde dem. Når det ikke bare handler om, at du ikke må stjæle, men at du i forhold til ejendom skal være så fri og så alene betænkt på dit medmenneskes ve og vel, at du kan give det hele fra dig – hvis budene kræver os så totalt, kan de så opfyldes? De kan opfyldes; derom fortæller netop Det nye Testamente. At vi ikke gør det, i hvert fald ikke i den totale forstand, betyder ikke, at så gælder de ikke mere. Så står de der stadigvæk – minder os om, hvad vi skulle, minder os om vores behov for barmhjertighed.

189 De ti bud

89. Kirken og ordet

Fra Martin Luther: „Om koncilerne og kirken“ (1539). Her fra Svend Lørfeldt: „Lutherbogen“, Lohses Forlag 1967 s. 247

For det første kendes det kristelige, hellige folk på, om det har det hellige Guds ord ... Dette er hovedstykket og den høje hovedhelligdom, hvorved det kristne folk kaldes helligt. Thi Guds ord er helligt og helliger alt, hvad det rører ved, ja er selve Guds hellighed. ... Men denne helligdom er det rette lægemiddel, den rette salve, som salver til evigt liv, selv om du ikke kan have nogen pavekrone eller bispæhue, men må leve og dø med det blotte, nøgne legeme, ligesom barnet (og vi alle) bliver døbt nøgent og uden smykker. Men vi taler om det ydre ord, prædiken mundtligt ved mennesker, ved dig og mig. Thi dette har Kristus efterladt sig som et ydre tegn, hvorved man skal erkende hans kirke eller hans kristelige, hellige

folk i verden. Vi taler også om det mundtlige ord, som bliver troet med alvor og offentligt bekendt for verden, som han siger: Den, som bekender mig for mennesker, vil jeg bekende for min Fader og hans engle ...

Hvor du nu hører eller ser dette ord blive prædiken, troet, bekendt og efterlevet, hav da ingen tvivl om, at der med sikkerhed må findes en sand hellig katolsk kirke, et kristeligt, helligt folk ... Og selv om der kun var dette ene tegn, var det dog tilstrækkeligt til at vise, at der måtte være et kristeligt, helligt folk der. Thi Guds ord kan ikke være uden Guds folk. Omvendt kan Guds folk ikke være uden Guds ord.

90. Ordets magt

Jais H. Tinglund: „Det tabte ord, som opsøger fortabte“ fra www.vivit.dk

Jais H. Tinglund er præst ved Luthersk Frikirke, Løsning ved Horsens. Teksten er et prædikenuddrag over Markusevangeliet, kap. 7,31–37 holdt i 2001.

„Jesus drog igen bort fra egnen ved Tyrus og kom over Sidon til Galilæas Sø midt igennem Dekapolis. Og folk kom til ham med en, der var døv og havde svært ved at tale, og de bad ham om at lægge hånden på ham. Jesus tog ham af sides, væk fra skaren, stak sine fingre i hans ører, spyttede og rørte ved hans tunge; og han så op mod himlen, sukkede og sagde til ham: „Effatha!“ – det betyder: „Luk dig op!“ Og straks lukkede hans ører sig op, og det bånd, der bandt hans tunge, blev løst, og han kunne tale rigtigt. Jesus forbød dem at sige det til nogen; men jo mere han forbød dem det, jo ivrigere fortalte de om det. Og de var overvældede af forundring og sagde: „Han har gjort alting vel. Han får både de døve til at høre og de stumme til at tale.“

Skabt ved Ordet – til Ordet

Da Gud skabte verden, gjorde Han det ved simpelt hen at befale den at være til. Når Gud talte til lyset og sagde, at det skulle være, så måtte det være. Den Almægtige befalede det jo. Og sådan blev alle ting til.

Sproget er grundlæggende for vor personlighed og eksistens. Det at der er et mønster for, hvad vi tænker og føler og oplever, det er dét, som gør det muligt for os at forholde os til hinanden som personer. Ja, det er overhovedet sproget, som gør os til personlige væsener. Om ikke andet, så dette, at vi har vort eget sprog, som sætter os i stand til at tænke og føle og at forholde os til verden omkring os, og til os selv.

Også Gud havde sit sprog forud for alle tings ska-

belse. Han er jo fra evighed Fader, Søn og Helligånd, disse tre, som fra al evighed har været sammen i ét guddommeligt væsen og forholdt sig til hinanden og elsket hinanden.

Og Gud talte. Og Gud skabte mennesket i sit billede, for at det skulle ligne Ham og leve sammen med Ham i et forhold, meget lig det forhold, som rådede i Gud selv, altså et forhold, der skulle minde om den evige kærlighed imellem Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd. Og netop derfor blev mennesket også skabt i Guds billede til at ligne Gud, som et personligt væsen, med sprog til at tale til Gud og til at høre Hans tale. Og alt var såre godt.

Døve ved synden

Men mennesket lagde øre til en anden tale, til *fjendens* tale, og lod sig forføre bort fra sin enfoldige tillid til Gud og den selvfølgelige modtagelse af, hvad Gud i sin nåde ville give, og vendte sig til at søge sig selv og sit eget. Og ved at lægge øre til fjendens tale, og ved optagetheden af sig selv og sit eget, gjorde mennesket sig døvt for Guds tiltale. De kom til vor Herre Jesus med en døv, som også havde vanskeligt ved at tale. I sin elendighed står den stakkels mand som et symbol på hele den faldne menneskehed, som er blevet døvt for Guds tiltale.

...

Og Han talte til den døve mand og befalede Ham at høre ...

At tale til døve øren

Temmelig meningsløst, synes vi måske. Ganske vist havde Han da i forvejen med tegnsprog forklaret den døve, hvad Han havde tænkt sig. Men alligevel. At sige til en døv, at han skal høre? På mange måder kan det minde om, hvad mange oplever, når de søger hjælp hos andre kristne og får at vide, at de skal holde op med at være så optaget af det, der gør ondt. Eller når de får at vide, at de skal overgive sagen til Gud – hvad de selvfølgelig allerede har gjort – og at de skal have tro på Jesus – hvad de har forsøgt og ikke rigtig synes, at de kan, og det er sådan set det, der er problemet ...

Hvad Kirken siger til de døve

Det Evangelium, Guds Kirke er sat til at forkynde, er ordet om, at Guds Søn kom til verden og blev menneske for at gøre sig til ét med den faldne menneskeslægt og tage på sig al verdens synd og skyld og bære al verdens synd og skyld ind for den himmelske domstol og bære al skyld og straf og al død og al dom. Og det er fuldbragt. Han har levet det fuldkomne liv for Gud, i tillid

og tjeneste, som ethvert menneske skylder sin Skaber. Og Han lod sig forkaste og fordømme af mennesker for sandhedens skyld, og Han lod sig korsfæste og hænge på dødens træ som en Guds forbandelse, under Guds dom og vrede, for at al verdens synd og skyld og al Guds dom og straf skulle falde over Ham og gå den faldne verden forbi – det er os. Og det er fuldbragt. Det har Han selv udråbt fra sit kors. Og Gud selv har udråbt det fra Hans tomme grav på trediedagen derefter, da Han opstod fra de døde. Det er fuldbragt. Synden er so-
net, brøden er betalt. Han har gjort alle ting vel. *Det er* Evangeliet.

Et fremmed ord

Det er så ikke lige det, verden søger. Det siger ikke rigtig verden noget. Ja, og den store nød, vi kan opleve, er måske, at det heller ikke rigtig siger os noget. I hvert fald ikke dét, vi selv synes, vi trænger til at høre.

Vi er kommet til troen. Vi er kommet til den overbevisning, at det er Sandheden – det Evangelium, Guds Kirke er sat til at forkynde. Men det er ligesom det ikke rigtig er *nok* for os. Det er som om, vi trænger til noget andet, noget mere. Vi søger stemninger og oplevelser, vi søger følelsesmæssig bekræftelse, og helst uden alt for meget alvor, for meget fordybelse. Og det *andet* og *mere* , vi savner, på mange måder svarer det stort set til dét, verden spørger efter og mener, at den trænger til.

Vi er i verden – og verden i os

Det har selvfølgelig sin gode forklaring. For verden er jo også os. Og vi er også verden. Vi har verdens ånd i os; den ånd, som ikke vil høre Guds tale, og som er mere optaget af sin egen tale og sine egne ønsker og behov. Synden, med andre ord. Og så er vi mærket af den kultur, vi lever midt i, som har vænnet os til at få alting serveret, og det billigt og uden besvær, og som dermed også har vænnet os til at kræve øjeblikkeligt opløftende oplevelser og overfladisk underholdning – og som ikke har ret meget til overs for sådan noget som alvor og ansvarlighed og eftertanke. Vi er kort sagt præget, ikke blot af den synd, vi har fælles med hele den faldne menneskehed – men også af den kultur, som er et produkt af synden, og som særlig i vor tid virker med til at gøre os døve for Guds tale og fremmede for Guds virkelighed. Derfor lever det i os, kravet om, at både Gud selv og Hans Kirke må møde os med noget andet end sit gamle alvorlige Evangelium, noget andet end den alvorlige og højtidsfulde gudstjeneste, som svarer til Guds virkelighed. Vi føler, at der skal noget andet til, for at

Evangeliet virkelig skal kunne *sige* os noget. ...

Når Ordet selv taler

De kom til vor Herre Jesus med en døv, som havde vanskeligt ved at tale. Og vor Herre Jesus talte til ham, som ikke kunne høre. Og han, som ikke kunne høre, måtte adlyde, når vor Herre Jesus talte til ham. Vor Herre Jesus er jo selv det levende Guds Ord, som var fra evighed hos Gud, og som selv er Gud. Han er det Ord, Gud talte, dengang ingenting var til – og Gud sagde til ingenting, at det skulle blive til noget – og alle ting blev til. Han er den almægtige Guds almægtige Ord – og derfor er al den Almægtiges kraft i Hans tale. Derfor sker det, Han befaler. Ganske som alle ting engang blev til, fordi Han befalede dem at være. Og al den Almægtiges kraft er i det frelsens Evangelium, Han har befalet sin Kirke at forkynde. *Det* har kraften i sig til at gøre dem levende, som er døde for Gud; det må høres og adlydes af dem, som er døve for Guds tale. For det har

frelsens kraft i sig. Det er Gud Søns *Effatha*, Hans *Luk dig op, hør, vær fri!*

Ordet gør sig til virkelighed

Hans Evangelium er et ord, som *gør sig selv til virkelighed*. Den frelse, Guds Søn har fuldbragt for os, er ikke blot en historisk virkelighed, altså at det virkelig er sket. Det er heller ikke blot en almen filosofisk virkelighed, som gælder hos Gud i Himmelen, og som vil blive sat i kraft engang i fremtiden. Frelsens Evangelium *er min virkelighed* – når det bliver sagt *til mig*. Når han, som er sat til det, forkynder det for mig. Når hans hånd lægger sig på mit hoved, og han tilsiger mig syndernes forladelse, sådan som min Frelser har befalet ham at gøre det, for at jeg må kunne vide, hvordan min stilling er. Frelsens Evangelium gør sig til min virkelighed, når Frelserens legeme og blod, givet og udgydt for mig, også bliver givet *til mig* – og det gør det i frelsens festmåltid, som Kirkens Herre og min Frelser har lovet det.

...